

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYBAVENÍ JEDNOTLIVCE U 44. LEHKÉHO
MOTORIZOVANÉHO PRAPORU**

Autor práce: Martin Novotný
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Ing. Vladimír Kepřt, Ph. D.
Katedra: Bezpečnostně právní činnost

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Martin Novotný

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Vybavení jednotlivce u 44. lehkého motorizovaného praporu

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Individual equipments at the 44th Light Motorized Battalion

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Ing. Vladimír Kepřt, Ph. D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen, 2020

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit vybavení jednotlivce na vybraných funkcích naší jednotky jako jsou střelec, střelec RPG, starší střelec MINIMI, starší střelec SVD a velitel družstva, které využívají jak při výcviku, tak i při nasazení v rámci zahraničních operací a navrhnout možnost zlepšení jednotlivých věcí.

Vedlejší cíl bakalářské práce je porovnat vybavení vybraných armád NATO a EU s Armádou ČR.

Student: Martin Novotný	20. 4. 2021	
Vedoucí práce: Ing. Vladimír Kepřt, Ph. D.	20. 4. 2021	

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	25. 5. 2021	
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	26. 5. 21	
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	31. 5. 2021	

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Vladimíru Keprtovi, Ph. D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

NOVOTNÝ, M. *Vybavení jednotlivce u 44. lehkého motorizovaného praporu: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 70 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Klíčová slova: Armáda České republiky, 44. lehký motorizovaný prapor, vybavení, výstroj, součástky, armáda Slovenské republiky, srovnání

Bakalářská práce shrnuje výstroj a vybavení československých legionářů, kteří bojovali v 1. světové válce na území mimo svoji vlast, výstroj, kterou disponovali vojáci československé armády v období 2. Světové války, výstroj příslušníků Československé lidové armády v období komunismu za studené války a poté v období rozpadu Československa i výstroj armády České republiky, které se stala plně profesionální.

Popisuje, hodnotí a porovnává výstroj a vybavení, které využívají bojové jednotky, respektive vojáci na jednotlivých funkcích u nejmenší jednotky, kterou je družstvo 44. lehkého motorizovaného praporu, který je součástí struktury 4. brigády rychlého nasazení. V poslední části srovnává vybavení armády České republiky s vybavením některých vybraných armád NATO a Evropské Unie.

Formou dotazníkového šetření autor zjišťuje spokojenost vojáků s vybavením, výstrojí a její funkčností, kterou jim armáda České republiky přidělí a s kterou musí pracovat.

ABSTRACT

NOVOTNÝ, M. *Individual equipment at the 44th light motorized battalion: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. 70 p. Supervisor: Ing. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Key words: The Czech army, 44th Light Motorized Battalion, equipment, gear, components, the Slovakia army

This bachelor thesis summarizes gear and equipment used by Czechoslovakian legionnaires during World War I as well as gear used by Czechoslovakian army in World War II. Equipment of communist Czechoslovakia army during cold war and lastly those properties used since Velvet revolution till nowadays professional army.

Thesis describing gear and equipment the currently in use of the smallest tactical unit which is squad. For the purpose of this thesis was used motorized squad of 44th Light Motorized Battalion. The thesis compares gear and equipment of this particular unit with some of chosen units within NATO and European Union.

Author used survey to find out whenever are participants satisfied with properties of their equipment which is provide by Czech army and they have to work with it.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	11
2 1. Světová válka – Československé legie.....	12
2.1 Československé legie v Rusku.....	12
2.1.1 Výstroj československých legionářů v Rusku.....	13
2.2 Československé legie ve Francii.....	14
2.2.1 Výstroj československých legionářů ve Francii.....	14
2.3 Československé legie v Itálii.....	15
2.3.1 Výstroj československých legionářů v Itálii.....	16
2.4 Českoslovenští legionáři v armádě Dohody.....	16
3 2. Světová válka.....	16
3.1 Čs. armáda 2. Světové války.....	17
3.1.1 Výstroj československé armády 1938.....	17
4 Období komunismu.....	18
4.1 Výstroj motostřelců ČSLA.....	18
5 Zrod profesionální armády.....	20
5.1 Výstroj profesionální mechanizované armády.....	20
6 Přehled a popis funkčnosti vybavení jednotlivců u motorizované roty.....	23
6.1 Střelec.....	24
6.2 Střelec RPG.....	25
6.3 Starší střelec MINIMI.....	25
6.4 Starší střelec SVD.....	25
6.5 Velitel družstva.....	26
7 Srovnání vybavení AČR s vybranými armádami NATO a EU.....	27
7.1 Slovenská armáda.....	28
8 Praktická část.....	30

8.1	Dotazníkové šetření.....	30
8.1.1	Sumarizace dat dotazníkového šetření	30
8.2	Polo strukturovaný rozhovor s odborníkem	54
	Závěr.....	56
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam zkratk	62
	Seznam tabulek a grafů	63
	Přílohy	66

Úvod

Jako hlavní ozbrojená síla státu musí armáda v případě napadení bránit svrchovanost státu a území. Armáda je pro většinu národů hlavním znakem a garantem suverenity národního státu. Armáda musí být schopna čelit napadení jiným státem. Jejím hlavním úkolem a každého jednotlivce v ní je obrana vlasti. Aby tento úkol byl naplněn, skládá každý člen armády vojenskou přísahu. Vrchním velitelem ozbrojených sil je prezident České republiky.

Toto téma bakalářské práce jsem si zvolil, protože jsem zaměstnán jako voják z povolání v rámci armády České republiky, 44. lehkého motorizovaného praporu a myslím si, že žijeme v době, která by se dalo opět nazvat jako „Studená válka“, kromě toho během vytváření bakalářské práce započal konvenční konflikt, ve kterém Ruská federace napadla Ukrajinu.

Vojáci Armády České republiky jsou nasazováni mimo jiné ve všech zemích světa v misích NATO, EU Battle Group. Armáda České republiky svým působením v zemích jako je Irák, Kuvajt, Kosovo, Afghánistán, Mali, Litva, Lotyšsko a v dalších zemích světa si vydobyla své postavení, v rámci, kterého je ostatními armádami respektována za svůj vysoký standard a kvalitu při plnění operací jakéhokoli charakteru. V těchto zemích v asymetrickém prostředí a proti asymetrickému nepříteli si vyzkoušela nejen armáda České republiky, ale i celá řada armád NATO, svoji výstroj a svoje vybavení v boji.

Výstroj, pracovní oděv či „montérky“ hovorově řečeno, si obléká voják každý den ve svém zaměstnání, ať už se jedná o obyčejný den při zaměstnání na kasárnách, či při vedení taktické nebo střelecké přípravy ve vojenských újezdech či na střelnicích. Právě taktická a střelecká příprava jsou u bojových jednotek hlavním zaměstnáním, na které je kladen největší důraz. Taktická i střelecká příprava jsou vedeny v jakémkoli ročním období, za každého počasí, v jakoukoli denní dobu, proto je výstroj vojáka velmi důležitá. Počínaje kvalitní, pevnou a odolnou obuví, oděv, který se skládá z kalhot, blůzy nebo pro větší pohodlí bojové košile, kvalitním funkčním prádlem, taktickými rukavicemi, balistickými brýlemi a končí speciálním vybavením. Speciálním vybavením se rozumí to, které se připojuje do výbavy v rámci střelecké či taktické přípravy, jsou to: nízko profilový nosič taktické výstroje, poslední nosič plátů, kterým jsou vojáci vystrojeni, balistická helma, chrániče kolen a mnoho dalších součástí, se kterými voják na bojové rotě musí pracovat. Vše je v maskování vzor. 95 „les“. Tato výstroj, popsaná výše, je vyzkoušena a testována dříve, než s přejdou do praxe. Dle čeho lze tedy soudit, že je testována dostatečně? Jak lze určit, že výstroj, kterou dostanou vojáci, kteří by měli bránit

naši vlast, je dostatečná, funkční a optimální pro výkon jejich zaměstnání? Informace o nejmodernějších součástkách a možnosti jejich zakoupení jsou v dnešní době zcela dostupné a běžné. Vojáci se pro svůj komfort dovybavují prostřednictvím internetových i kamenných obchodů, které nabízejí součástky funkční a ideální pro vedení například taktických činností, za vlastní finanční prostředky. Namísto, aby byly zavedeny vojáky vyzkoušené, kvalitní a nejmodernější součástky do výstrojních skladů.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit vybavení jednotlivce na vybraných funkcích bojové jednotky 44. lehkého motorizovaného praporu. Jsou to funkce střelec, střelec RPG, starší střelec MINIMI, starší střelec SVD. Armáda České republiky byla v průběhu vypracovávání této bakalářské práce přezbrojena na modernější typ zbraně BREN 2 PPS, tudíž podkapitola nese stejný název, ale obsah je o modernějším zbraňovém systému. Poslední funkcí je velitel družstva. Dalším cílem je využití vybavení při výcviku, či nasazení v zahraničních operacích. Vedlejším cílem bakalářské práce je porovnání vybavení vybraných armád NATO a EU s armádou České republiky.

Teoretická část je tvořena 7 kapitolami. Hlavním cílem teoretické části je popis a zhodnocení vybavení jednotlivých funkcí. Tyto cíle jsou rozepsány v kapitole 6, kde je podrobně rozepsáno, čím disponuje jednotka, jaké vybavení má k dispozici při plnění úkolů a jakým zbraňovým systémem jsou vyzbrojeni. Vedlejším cílem bakalářské práce je porovnání vybavení a výstroje vybraných armád NATO a Evropské Unie. Vzhledem k rozsahu bakalářské práce byla pro srovnání autorem vybrána z armád NATO a EU pouze armáda Slovenské republiky.

Těžištěm této bakalářské práce je výzkumná (praktická) část. Slouží k objasnění hlavního cíle, navazujícího na kapitolu 6 z teoretické části. V kapitole 8 jsou stanoveny otázky a hypotézy k hlavnímu cíli. Dále jsou zde vyhodnoceny dotazníky, které byly předmětem výzkumu a byly předloženy vojákům z povolání sloužícím na bojových jednotkách. K porovnání armády České republiky a Slovenské republiky byl použit v praktické části strukturovaný pohovor s odborníkem z řad profesionálních vojáků slovenské armády.

V závěru práce autor navrhne zlepšení nevyhovujících součástek, které by mohly být vyměněny za kvalitnější a účinnější. Dále vymeze součástky plně nepotřebné pro službu u bojové jednotky.

2 1. Světová válka – Československé legie

Válečný konflikt globálních rozměrů, který probíhal od 28. července 1914 do 11. listopadu 1918 byl nejprve nazývaný Velká válka nebo Světová válka. Tento konflikt zasáhl celý svět. Bojovalo se na evropském, africkém a asijském kontinentu i na světových oceánech. Dne 28. července 1914 vyhlásilo Rakousko-Uhersko odvetnou válku Srbsku, poté se do konfliktu zapojila téměř celá Evropa. V 1. Světové válce bojovalo také 140 000 českých dobrovolníků.¹

Název Československé legie vznikl až po válce, během války se používal název revoluční dobrovolná vojska. Legie tvořili čeští a slovenští dobrovolníci žijící v zahraničí a bývalí vojáci rakousko-uherské armády. Tímto skutkem porušili vojenskou přísahu rakousko-uherskému císaři a tím dali jasně najevo cíl, kterého chtěli dosáhnout, a to vybudování samostatného státu Čech a Slováků. Jejich zásluhou vznikla v roce 1918 Československá republika.

V ruské armádě působilo 71 310 legionářů, v Italské armádě sloužilo 19 476 legionářů. Ve francouzské cizinecké legii působilo 9 957 dobrovolníků, 1 365 legionářů působilo v srbské armádě a asi 1 102 legionářů sloužilo v armádě britské a ve armádě USA působilo 42 404 dobrovolníků.²

2.1 Československé legie v Rusku

Po vyhlášení války, v roce 1914, se Češi v Rusku zasloužili o založení československé jednotky. Tato jednotka nesla název Česká družina, kterou tvořilo necelý tisíc dobrovolníků.

Českoslovenští legionáři tvořili na ruské frontě nejpočetnější skupinu okolo 71 310 mužů. Poté vznikl Československý armádní sbor. Tento sbor se od 15. ledna 1918 stal součástí Československé armády ve Francii. Vojska čekala přesun na západní frontu, kde měla bojovat po boku Dohody.³

¹ BENEŠ Miroslav. *Legie do škol*. Výuková příručka na téma Čs. legie. Praha: Československá obec legionářská, 2017. s. 4.

² BENEŠ Miroslav. *Legie do škol*. Výuková příručka na téma Čs. legie. Praha: Československá obec legionářská, 2017. s. 5-6.

³ VÚA PRAHA. *Československé legie v Rusku 1914-1920 díl I*. Praha: Naše vojsko, VHÚ Praha, 2013. s. 2-12.

2.1.1 Výstroj československých legionářů v Rusku

Výstroj legionáře, který sloužil na východní frontě za Českou družinu tvořila polní uniformy zvaná gymnast'orka, česky košile a kalhoty, oboustranné pogony, česky nárameníky, opasek s carskou orlicí. Obuv tvořil pár kožených holínek. Jako pokrývka hlavy sloužila furážka, česky brigadýrka, se stuhami červeno-bílé barvy. Podle této stuhy mohl každý poznat, že se jedná o příslušníka České družiny.

Obr. 1: Legionář–Česká družina

Obr. 2: 1. čs. střelecký pluk

Výstroj legionáře, který sloužil v 1. československém pluku tvořila furážka, jako pokrývka hlavy v boji francouzská helma M15, která byla nedostačující. Oděv tvořily stále gymnast'orky, kalhoty, opasek a holínky. Do zimního období byli vojáci vystrojeni šnělem, česky kabátem, který byl zamotán do stanového dílce. Dále výstroj obsahovala kotlík na jídlo, v kterém byla zasunuta polovina stanové tyčky, druhou polovinu a dva kolíky nesl spolubojovník. Toto bylo omotané věrovkou, což byl provázek potřebný ke stavění stanu. Vojáci byli vystrojeni bašlíkem, to byla kapuco-šála do nepříznivého počasí nebo sloužila také k zamaskování. Opasek, byl ověšen municí, která byla uložena ve dvou kožených sumkách a polní lopatkou, dále polní láhvi s vodou a sumkou na suchary nebo granáty. Zásobu jídla měli vojáci v tlumoku. Obojí bylo zavěšeno přes levé rameno na popruhu. Zbytek výstroje a materiálu, jako náhradní munice a oblečení, byl nesen v turkestánském věcměšku. Byl to pytel na materiál s popruhem na zádech. Přes výstroj byla zavěšena plynová maska vz. 1916 Zelinsky. Výstroj byla nedostatečná, nepřizpůsobivá ročnímu období, v letním období se nosila zimní výstroj, jako byli polokžichy, beranice a plstěné boty. Vyzbroj tvořila opakovací puška Mosin-Nagant.⁴

⁴ CHARFREITAG Jiří. *Uniformy, výzbroj, výstroj - Ruské legie. Československé legie* [online]. [cit.29.12.2021]. Dostupné z: <http://www.karelvatko.cz/historie-ceskoslovenskych-legii/vyzbroj-a-vystroj/ruske-legie>.

2.2 Československé legie ve Francii

Stejně jako na východní frontě bojovali českoslovenští dobrovolníci proti nepříteli, tak i ve Francii pomohli českoslovenští legionáři v boji proti nepřátelskému Německu. Českoslovenští legionáři sloužili především v rotě Nazdar a v cizinecké legii. Sloužilo zde asi 9 957 legionářů.⁵

2.2.1 Výstroj československých legionářů ve Francii

Výstroj legionáře, který sloužil ve Francii u roty Nazdar, byla totožná se stejnokrojem francouzské armády a také totožný s cizineckou legií.

Obr. 3: Legionář-Rota „Nazdar“

Obr. 4. 21. čs. střelecký pluk

Pokrývku hlavy tvoří képi model 1884 při výcviku, i v boji. V poli se přes čepici nosil ochranný bavlněný potah modré barvy nebo ocelovou přilbu model 1915 Adrian. Na tmavě modrém plášti byla modrá číslice, která označovala příslušnost k pluk. Později byl tento plášť nahrazen stejnokrojem hnědé barvy. Kalhoty model 1893 se v poli později nahrazovaly za kalhoty civilního původu, protože výrazná červená barva byla výrazně demaskující. V boji tvořilo výstroj řemení s municí pro pušku Lebel vzor 1866/93. Řemení se skládalo z opasku a pomocných řemenů tvaru Y model 1892, sloužilo k lepšímu rozložení nábojových sumek model 1905. Na opasku na levé straně byl zavěšen bodák k pušce Lebel model 1886. Pod opaskem byl flanelový pás, který sloužil k pohodlnějšímu nošení, ale i k udržení stálé teploty tělesných orgánů. Na levém boku byla zavěšena mošna model 1892. Obsahovala dávku potravin, tabák, jídelní a osobní předměty. Na pravé straně měl voják polní lahev model 1877.

⁵ BENEŠ Miroslav. *Legie do škol*. Výuková příručka na téma Čs. legie. Praha: Československá obec legionářská, 2017. s. 7-8.

Lahev měl objem 1 litr, u ní lahve byl zavěšen čtvrtlitrový šálek. Všechny kožené výstrojní součástky byly lakovány na černo.

Na zádech si voják nesl torbu model 1893 s veškerou výstrojí pro žití v boji. Torba měla vyztužená záda dřevěným rámem. Měla vlastní nosné popruhy a byla nabarvena na černo. V torbě bylo náhradní prádlo, blůza, konzervy. Na vrcholu torby byla připevněna další mošna, ve které měl voják náhradní obuv. Pomocnými řemeny byl připevněn čtvercový stanový dílec s kolíky a části středové tyče, příkrývka a jídelní šálek model 1852. Každý voják v rámci svého družstva nesl ženijní náradí a jednu součást táborového vybavení například nádobu na vaření nebo polní lopatku typu Linneman. Váha nesené výstroje dosahovala 20 kg.⁶

2.3 Československé legie v Itálii

Obr. 5: Legionář-33. čs. pluk

Obr. 6: Legionář 33. čs. pluk

Na počátku 1. světové války byla Itálie neutrální zemí. V květnu 1915 vyhlásila válku Rakousku-Uhersku a postavila se na stranu Dohody. Tím vstoupila do 1. Světové války. V Itálii bylo 19 476 československých dobrovolníků.⁷

⁶ CHARFREITAG Jiří. *Výstroj - francouzské legie. Československé legie* [online]. [cit. 29. 12. 2021]. Dostupné z: <http://www.karelvasatko.cz/vystroj-francouzske-legie>.

⁷ BENEŠ Miroslav. *Legie do škol. Výuková příručka na téma Čs. legie*. Praha: Československá obec legionářská, 2017. s. 9.

2.3.1 Výstroj československých legionářů v Itálii

Výstroj legionáře, který sloužil v Itálii, byl oděn do standardního stejnokroje. Ten oblékali vojáci pravidelné italské královské armády.

Znak, který rozlišoval československé a italské vojáky byla bílo-červená bicolora na stojícím límci uniformy. Uniformu doplňovala bagančata M1912 určena pro horské nebo pěší jednotky. Kotníky zpevňovala ovinovačka zelenošedé barvy M1909. Hlavu chránila přilba M1916, vycházela z francouzské přilby model 1915 „Adrian“.

Nesená výstroj střelce se skládala z koženého nosného systému M1907, jeden pásek s přezkou M1907, nosného popruhu M1907 a malou polní M1907. Na malé polní M1907 byla připevněna polní lahev M1917. Součástí nosného systému byl závěsník M1907 na bodák k pušce. Závěsník byl univerzální a dal se využít jak pro horskou jednotku, tak i pro pěší. Střelec byl vybaven puškou Mannlicher-Carcano Modello 1891. Další součástí vybavení byla ochranná maska proti bojovým plynům Small Box Respirator SBR, která nahradila italskou masku M1917, a její nosič, který byl při použití připnut na hrudi. Mimo použití se nosil šikmo přes rameno na pravém boku.⁸

2.4 Českoslovenští legionáři v armádě Dohody

Do spolku, který nesl označení Dohoda patřilo mimo Rusko, Francii a Itálii také Spojené království, Srbsko a Spojené státy americké. V armádách těchto mocností působili i českoslovenští legionáři. V Srbsku jich působil 1 365 legionářů. Ve Spojeném království 1 102 legionářů a v armádě Spojených států amerických působil 42 404 dobrovolníků.⁹

3 2. světová válka

Celosvětový konflikt minulého století oficiálně začal 1. září 1939 napadením Polska nacistickým Německem. Poté Francie a Velká Británie vyhlásila válku Německu. 17. září napadlo Polsko i Sovětský svaz. To byl důsledek rozpoutání největšího a nejvíce zničujícího válečného střetnutí v dějinách lidstva. Do této války se zapojil téměř celý svět.

⁸ CHARFREITAG Jiří. *Uniformy, výzbroj, výstroj-Italské legie. Československé legie* [online]. [cit. 29. 12. 2022]. Dostupné z: <http://www.karelvasatko.cz/historie-ceskoslovenskych-legii/vyzbroj-a-vystroj/italske-legie>.

⁹ BENEŠ Miroslav. *Legie do škol. Výuková příručka na téma Čs. legie*. Praha: Československá obec legionářská, 2017. s. 11.

3.1 Čs. armáda 2. světové války

Výstroj československé armády vycházela z části z rakouských vzorů 1. světové války a z části ze zkušeností Reichswehru a také z poznatků legionářů. Velmi rozsáhlou změnou prošla československá armáda v letech 1935-1938 v souvislosti se změnami v rovině politicko-vojenských v Evropě těsně před vypuknutím 2. Světové války. Podstatný vliv na výzbroj a organizaci měli francouzští vojenští poradci.¹⁰

3.1.1 Výstroj československé armády 1938

Družstvo bylo složeno z 13ti vojáků. Velitel-desátník, střelec s lehkým kulometem, 3 pomocníci, 5 úderníků, 2 granátníci a zástupce velitele v hodnosti svobodníka.

Výstroj, která byla určená do pole se lišila pouze v maličkostech od výstroje, která sloužila k běžnému nošení. Všichni člen družstva nosili blůzu ve tvaru saka vz. 30, kalhoty jezdeckého střihu vz. 21, plášť vz. 30. Vše bylo v jednotné olivově zelené barvě, z žehlené vlny. Výstroj dále tvořily podvlékačky, nákrčníky vz. 37, řemen kalhot s kovovou přezkou se státním znakem, ponožky. Střevíce vz. 24 nebo vz. 28, ovinovačky, kapesník a přilba. V torbě přes rameno měl každý voják náhradní oblečení, ručník s mycími potřebami a s ostatními věcmi jako jsou kartáče na obuv a oděv, stanový dílec s kolíky, šálek s miskou v povlaku a plášťové řemínky. V brašně si každý nesl dávky potravin, tabák a kávu. Dále měl v pravé kapse obvaz. V mošně si každý nesl věci dle své potřeby. Výstroj se lišila pouze ve speciálním vybavení dle funkce jednotlivce.¹¹

Obr. 7: Velitel čs. pěšího družstva

¹⁰ KVH GARDEKORPS PRAHA. *ČSR 1918-1930* [online]. [cit. 19. 12. 2021]. Dostupné z: <http://www.gardekorps.com/obdobi/csr-1918-1939-detail-52>.

¹¹ KVH CHOTĚBUZ. *Muzeum Československého lehkého opevnění Chotěbuz* [online]. [cit. 19. 12. 2021]. Dostupné z <http://www.kvhchotebuz.cz/dobove-jednotky/armada-ceskoslovenske-republiky1/v-stroj/>.

Obr. 8: Střelec z kulometu

Obr. 9: Granátník, pomocník

4 Období komunismu

Československá lidová armáda (ČSLA) rok 1954-1990, tak se dnešní Armáda České republiky nazývala. Československá lidová armáda byla součástí prvního operačního sledu Varšavské smlouvy. Počet všech vojáků Československé lidové armády k roku 1989 bylo 200 000.

4.1 Výstroj motostřelců ČSLA

Motostřelecké družstvo Československé lidové armády tvořilo zpočátku 10 vojáků, poté byl počet snížen na 9 vojáků, protože družstvo bylo vázáno na obrněný transportér OT-64. Osádku vozu tvořili velitel družstva, střelec z lafetovaných zbraní tzv. kulometník obrněného transportéru, pomocník střelce tzv. nabíječ obrněného transportéru, řidič obrněného transportéru, dva kulometčíci, pancéřovník, pomocník pancéřovníka a střelec. Při sesednutí z OT-64 zůstali ve voze 3 vojáci, zbylých 6 vojáků tvořilo sesednutý prvek pro pozemní boj.

Nošení stejnokroje a jeho součástek při běžné službě v kasárnách nebo při polním výcviku, bylo stanoveno na základě ročních období – letní a zimní. Letní období bylo od 1. května do 30. září, zimní bylo od 1. listopadu do 31. března. Zásady pro nošení stejnokroje a jeho součástí bylo stanoveno ve vojenských předpisech z roku 1959 Int-4-1 Stejnokrojový předpis, 1964 Zákl-5-1 Stejnokrojový předpis ČSLA, 1980 Všeob-P-47 Stejnokrojový předpis ČSLA a 1986 Všeob-P-47 Stejnokrojový předpis ČSLA. Základní výstroj pro letní období byla

blůza vz. 60 „jehličí“, kalhoty vz. 60, kabát vz. 61, košile vz. 21, opasek s přezkou, čepice vz. 60, boty vz. 60, trenýrky, spodky, tílko, ponožky. Vybavení do kapes tvořilo zápisník s tužkou, vojenský obvaz, individuální protichemický balíček IPB 80 (používá se dodnes). V zimním období přibyla vložka do blůzy a kalhot, zimní prádlo, kabát, plyšová ušanka, plyšový límec, pletená kukla, zimní rukavice. Výstroj do pole byla buďto odlehčená anebo vezená. Odlehčenou výstroj tvořilo nosné řemení s posuvky, 2 ustrojovací řemínky, polní lahev, polní lopatka s dřevěnou násadou vz. 2 (používá se dodnes), ocelová přilba vz. 53 (používá se dodnes při základní přípravě), dvoukomorová brašna na ochrannou masku M10 s pláštěnkou JP75 (používá se dodnes). V mošně si každý nesl jídelní nádobí a hliníkový ešus (používá se dodnes), stanovou pláštěnku (celta), utěrku, ručník a hygienické potřeby. Vezenou výstroj tvořil tlumok, souprava náhradního prádla, univerzální příkrývka vz. 67 (spacák), čistící potřeby na obuv, šicí potřeby. Výzbroj tvořil Samopal Sa vz. 58, kulomet Uk. vz. 59, pancéřovka RPG-7, granát F-1, RG-4.¹²

Obr. 10: Velitel družstva-Střelec motostřeleckého družstva

Obr. 11: Kulometčík motostřeleckého družstva

¹² KVH ČSLA. *KVH ČSLA* [online]. [cit. 20. 12. 2021]. Dostupné z: http://kvh.csla.cz/kvh_vystroj.htm.

Obr. 12: Pancéřovník motostřeleckého družstva

Obr. 13: Pomocník pancéřovníka motostřeleckého družstva

5 Zrod profesionální armády

Československá lidová armáda navazovala na svou minulost až do roku 1993, kdy se rozpadla Československá republika. Při vzniku České republiky k 1. 1. 1993 vznikla Armáda České republiky (AČR). K 1. 1. 2005 se stala Armáda České republiky plně profesionální, bez vojáků v základní službě. Dalším důležitým faktem byl vstup České republiky do Severoatlantické aliance NATO dne 12. března 1999 a vstup do Evropské Unie dne 1. května 2004. Z toho vyplývá, že AČR a její složky mohou být nasazovány kdekoliv na světě, bude-li to potřeba. V roce 2020 v AČR sloužilo 26 621 profesionálů¹³

5.1 Výstroj profesionální mechanizované armády

Od zrodu AČR prošla armáda řadou modernizací, jak ve výstroji, tak i ve výzbroji. Každý jednotlivec je vybaven oděvem vz. 95. Tento maskovací vzor byl vyvinut v roce 1995. Oděv vz. 95 je v „letní“ ripstop lehčí verzi nebo ve verzi „celoroční“. Oděv vz. 95 je ve variantách zelený, horský, pouštní a zimní. Obvykle se pro běžné nošení i pro polní výcvik

¹³ Armáda České republiky CZ DEFENSE – czech army and defense magazine. *CZDEFENSE – czech army and defense magazine* [online]. [cit 1. 2. 2022]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/acr>.

používá zelený potisk. Pouštní potisk vychází z britské kamufláže a ten je využíván především na zahraničních operacích. Zimní potisk se používá při výcviku v zimním období nebo v horách. Horský potisk se nevyužívá. Blůza a kalhoty maskovací ECWCS do využívají za nepříznivých podmínek.¹⁴

Obr. 14: Maskovací vzory

Obuvi je několik druhů. Boty polní vz. 2000, boty polní vz. 2000 zimní, boty polní vz. 2000 ECWCS, boty polní do džungle, boty polní lehké vz. 2011 ECWCS. Výrobce obuvi je česká firma Prabos a.s. Nosí se ponožky 2000, ponožky zimní 2000 do bot. Pokrývkou hlavy při běžném nošení je baret červené barvy (typ barvy záleží na druhu vojska). V zimním období se využívá termo prádlo jako je nátělník lehký TERMO, nátělník zimní, spodky zimní TERMO 2000. Další doplňky jsou opasek do kalhot, rukavice, kukla, svetr, pláštěnka Poncho.¹⁵

Při výcviku se nosí čepice polní vz. 95 a klobouk vz. 95. V AČR se vystřídalo mnoho druhů ochranných balistických helem. Byly to kevlarové helmy Schuberth, Petris, Kirasa, Rabintex. Nejnovější helma zavedená v AČR je balistická ochranná přilba 2017 „mid cut“ od firmy Argun, je opatřená úchyty na speciální vybavení a úchytem na noční vidění.

Balistická ochrana těla prošla také vývojem. Zprvu ji tvořila vesta ochranná pancéřová proti střelám, vesta ochranná pancéřová proti střelám Kirasa, vesta ochranná proti střepinám. K tomu se přidávalo nosné řemení MNS 2000 (modulární nosný systém) vz. 95, taktická vesta MNS 2000 vz. 95 se sumkami na zásobníky k Sa vz. 58 a kapsami na vybavení do boje od S. P. M. Liberec, další byla taktická vesta univerzální 2007 vz. 95 od S. P. M. Liberec. Kombinací balistické ochrany a taktické vesty byl NPP 2006 (nosič pancéřových plátů) vz. 95,

¹⁴ 387/2010 Sb. Vyhláška o vojenských znacích a stejnokrojích. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-387#p3>.

¹⁵ Polní výstroj 2000 Armády České republiky. *Ministerstvo obrany a Armáda České republiky* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: https://www.army.cz/images/id_10001_11000/10982/Polni_2000.pdf.

dovnitř je možné vložení kevlarových plátů pro ochranu hrudníku zepředu i zezadu a protišokovou „měkkou“ balistiku. Z venku je NPP prošit „molle“ vazbou do které lze uchytit sumky na zásobníky od pušky či samopalů nebo sumka na další vybavení do boje. Další podobný typ vesty je vesta ochranná pancéřová 2008 vz. 95, disponuje „molle“ vazbou a prvky ochrany pro krk a slabiny, dodávaná v soupravě. Další vestou je VOBÚ vesta ochranná balistická univerzální vz. 95 od české firmy Argun. Je menší než předchozí vesta vz. 2008. Je také prošita vazbou „molle“ pro uchycení vybavení do boje a v sestavě s prvky pro ochranu krku a slabin. Nejmodernější a nejnovější typ balistické ochrany je NPNTV 2017 (nízko profilový nosič taktické výstroje) české značky FENIX protector s.r.o. Jedná se o modulární a mobilní nosič taktické výstroje, který je dodáván v soupravě se sumkami a kapsami pro taktické vybavení. Patří k němu i taktické rukavice. Součástí taktické ústroje je také opasek. Opasek se skládá z vnitřního opasku do kalhot se suchým zipem a vnějším opaskem se suchým zipem, který se k vnitřnímu zachytí. Na vnější opasek lze pomocí „molle“ vazby uchytit pouzdro na pistoli, sumky na zásobníky nebo sumky pro vybavení. Dalšími výstrojnými součástmi jsou batohy – tlumoky. Tlumok malý pro průzkumníky 30 litrů, tlumok střední pro průzkumníky s obsahem 60 litrů, tlumok velký pro průzkumníky 120 litrů. Důležitým vybavením je karimatka a modulární spací pytle letní a zimní pro průzkumníky. Pro zásobu vody je využito polní láhve s obsahem 1 litru nebo vaku na vodu „camelbag“ s obsahem až 4 litry. Nákoleníky pro ochranu kolene, balistické ochranné brýle, maskovací šála, maskovací barvy, osobní lékárnička a další potřebný materiál.¹⁶

¹⁶Výstroj Českých vojáků, katalog a užitečné informace. *Ministerstvo obrany a Armáda České republiky* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: https://www.army.cz/images/id_10001_11000/10982/vystroj.pdf.

6 Přehled a popis funkčnosti vybavení jednotlivců u motorizované roty

Motorizované družstvo je nejmenší bojová jednotka. Rota je složena ze tří motorizovaných čet. Každá četa je tvořena třemi motorizovanými družstvy. Každé družstvo disponuje dvěma vozidly LOV IVECO vyzbrojenými zbraňovou stanicí Protector M151 A2 s lafetovaným kulometem Browning 12,7 mm M2 HBQCB. Toto družstvo je složeno z 8 vojáků. Velitel družstva, střelec – operátor, starší střelec MINIMI, starší střelec SVD, střelec z RPG, střelec a dva řidiči.¹⁷

Výstroj vojáků se vztahuje k Organizačnímu nařízení velitele 4. brn v souladu s ústrojí a výbavou jednotlivce zejména se zaměřením na Vševojsk – 2 – 9 Bezpečnostní opatření při výcviku. Normativní Výnos Ministra Obrany č. 58/2017 Věstníku, o pravidlech pro nošení vojenského stejnokroje a drobných stejnokrojových doplňků (stejnokrojový výnos) a Koncept výstroje vojáka.¹⁸

Základní ústroj tvoří stejnokroj vz. 95. Blůza vz. 95, blůza vz. 95 letní se zeleným potiskem, kalhoty vz. 95, kalhoty vz. 95 letní se zeleným potiskem, vlastní kalhoty vz. 95 s integrovanými chrániči, blůza pod balistickou ochranu – UBACS (under body armor combat shirt). Pro běžné nošení tvoří pokrývku hlavy baret červené barvy, při výcviku čepice vz. 95 letní se zeleným potiskem, klobouk 95 se zeleným potiskem, kukla nebo vlastní čepice khaki do nepříznivého období, kukla nebo vlastní čepice bílá do zimního období při taktické nebo střelecké přípravě. Boty polní AČR lehké vz. 2011 ECWCS, boty polní AČR vz. 2010 ECWCS, boty vz. 2000, boty polní AČR do jungle či ekvivalent vlastní černé barvy například LÖWA, SALOMON nebo hnědé barvy například HANWAG. Výška vlastní obuvi musí být vždy minimálně nad kotník. Obuv musí splňovat požadavky vyplívajících z Českých obranných standardů (ČSO) pro vojenskou obuv nebo International Organization for Standardization (ISO) a české technické normy (ČSN). Maskovací oděv do nepříznivého počasí, blůza a kalhoty ECWCS (extended cold weather clothing system) V zimním období bunda TERMO 2010, zvyšující tepelný komfort nebo její obdoby jako jsou například SNUGPAK, TILAK Nesmí být nošeny jako svrchní součástka, vlastní kvalitní funkční prádlo typu X – Bionic pro tepelný komfort nejen do zimního období. Rukavice vhodné v barevném provedení vz. 95, khaki, černé,

¹⁷ Vojenské rozhledy – Možné perspektivy rozvoje bojových jednotek lehkého typu. *Vojenské rozhledy – Aktuality* [online]. [cit. 4. 2. 2022]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/vystavba-ozbrojenych-sil/mozne-perspektivy-rozvoje-bojovych-jednotek-lehkeho-typu>.

¹⁸ Organizační nařízení velitele 4. BRN. Zatec, 2021. s. 1.

multicam nebo vlastní typu Mechanix. Jejich používání musí umožňovat precizní práci při taktické či střelecké přípravě. Přilba ochranná balistická vz. 2017, opatřená maskovacím zeleným potiskem, v zimním období bílým potiskem. Na zadní straně přilby jsou reflexní prvky nazývané „tygří oči“, pro noční režim je v přední části montáž pro uchycení nočního přístroje PNV MUM – 14. NPNTV 2017 (nízko profilový nosič taktické výstroje) s antišokovou vložkou, kterou si přizpůsobí každý jednotlivec podle své funkce. Chrániče kolen, střelecké brýle s balistickou odolností, chrániče sluchu do zvukovodu, nebo vlastní sluchátka s příposlechem. Zdravotní materiál jednotlivce tvoří škrtidlo Combat Application Tourniquet C. A. T. a izraelský tlakový obvaz FCP. Souprava S. E. R. E. Survival, Evasion, Resistance and Escape – termofólie, křesadlo, signalizační zrcátko. V sumkách na nosiči plátu si každý jednotlivec nese sumku pro ruční granát, dýmový granát, radiostanici, individuální lékárničku INLEK, sadu chemických světel různého barevného i IR světla, náhradní zdroje do přístrojů, čelovou svítilnu s červeným filtrem, maskovací barvy, zrcátko, pišťalku, psací potřeby, poznámkový blok a různé kartičky hlášení.¹⁹

Plnění úkolu do 24 hodin. „Grab Bag“, batoh o velikosti 35 litrů, který obsahuje minimálně 3 litry vody, náhradní oblečení – ponožky, spodní prádlo, termo trika, oblečení pro tepelný komfort a do nepříznivého počasí. Dalekohled EDF, zbytek zásobníků s municí, výměnné hlavně, základní souprava na čištění zbraní, souprava na čištění optických přístrojů, náhradní zdroje do radiostanice a přístrojů a jídlo. Váha batohu je okolo 15 kg.²⁰

Plnění úkolu nad 24 hodin. Batoh o velikosti 60 litrů, do něj se vkládá „Grab Bag“. Batoh 60 litrů je doplněn o spacák, bivak, žďárského vak, karimatka, věci pro budování přístřešku, polní lopatka, hygienické potřeby, vařič, jídelní nádoby, minimálně 3 litry vody. Váha 60 litrového batohu s „Grab Bagem“ je okolo 25 kg.²¹

6.1 Střelec

Střelec je vyzbrojen útočnou puškou CZ 805 BREN 2 ráže 5, 56 mm a pistolí CZ 75 SP-01 PHANTOM ráže 9 mm. Každý střelec má 8 zásobníků po 30 nábojích do pušky a 2 po 18 nábojích do pistole. 4 zásobníky do útočné pušky, které má na nosiči plátů a 2 zásobníky na opasku a 2 zbylé nese v batohu, 2 zásobníky do pistole má na opasku. Na pušce má zaměřovač ZD DOT 1,5. Infračervený značkovač D – BALL A2 a přibližovací modul DV – Mag 3. Na

¹⁹ Organizační nařízení velitele 4. BRN. Žatec, 2021. s. 2

²⁰ Organizační nařízení velitele 4. BRN. Žatec, 2021. s. 3.

²¹ Organizační nařízení velitele 4. BRN. Žatec, 2021. s. 3.

pistolí má svítilnu s laserovým značkovačem. Setup nosiče plátů si každý střelec připravuje na základě úkolu, který ho čeká. Pistole je připevněna na opasku nebo na stehenním pouzdře. Na opasku je přichycen odhazovací vak a multifunkční nůž typu Leatherman. Stejnou výbavu má i střelec – operátor a řidič. Veškeré vybavení bylo využito a vyzkoušeno při zahraničním nasazení v Afghánistánu a Mali či při zahraničních cvičeních v Německu, Litvě i Lotyšsku. Nesená váha bez batohu je okolo 10 kg.²²

6.2 Střelec RPG

Střelec RPG je také vybaven útočnou puškou CZ 805 BREN 2 ráže 5, 56 mm a pistolí CZ 75 SP – 01 PHANTOM ráže 9 mm. Každý střelec si nese palebný průměr 8 zásobníků do pušky a 2 zásobníky do pistole. Útočná puška je vybavena zaměřovačem ZD – DOT 1,5, infračerveným značkovačem D – BALL A2 a přibližovacím modulem DV – Mag 3. Pistole je opatřena svítilnou s laserovým značkovačem. Jeho další zbraň je ruční protitankový granát RPG – 7 s optickým zaměřovačem PGO – 7 V. Palebný průměr protitankových střel PG 7 V tvoří 5 raket, které si nese v batohu. Veškeré vybavení bylo využito a vyzkoušeno při zahraničním nasazení v Afghánistánu a Mali či při zahraničních cvičeních v Německu, Litvě i Lotyšsku. Zbytek výstroje je totožný se střelci v družstvu. Nesená váha je okolo 15 kg.²³

6.3 Starší střelec MINIMI

Starší střelec je vyzbrojen lehkým kulometem FN MINIMI MK 48 ráže 7,62 mm a pistolí CZ 75 SP-01 PHANTOM ráže 9 mm. Kulomet MINIMI je opatřen průhledovým kolimátorovým zaměřovačem, zvětšovací modulem, infračerveným značkovačem D – BALL A2 a zaměřovacím systémem pro střelbu v noci. Každý starší střelec má u sebe 2 pásy po 100 nábojích, zbytek munice je nesená v batohu nebo mu ji pomáhají nést zbylí členové družstva. Pistole je připevněna na opasku nebo na stehenním pouzdře. Na opasku je uchycen odhazovací vak a multifunkční nůž nebo nůž s pevnou čepelí. Veškeré vybavení bylo využito a vyzkoušeno při zahraničním nasazení v Afghánistánu a Mali či při zahraničních cvičeních v Německu, Litvě i Lotyšsku. Nesená váha bez batohu je okolo 15 kg.

6.4 Starší střelec SVD

Starší střelec je vyzbrojen puškou pro přesnou střelbu SVD DRAGUNOV ráže 7,62 mm nebo puškou pro přesnou střelbu SVDN - 3 TIGER ráže 7,62 mm a pistolí CZ 75 SP – 01

²² Interní materiály 44. lehký motorizovaný prapor.

²³ Interní materiály 44. lehký motorizovaný prapor.

PHANTOM ráže 9 mm. Dnes jsou již jednotky přezbrojeny na novější a modernější typ pušky CZ BREN 2 PPS BR ráže 7,62 mm. Na pušku BREN 2 PPS BR je přichycena nejmodernější optika poslední generace Night Force se zaměřovacím systémem pro střelbu v noci a infračerveným značkovačem D – BALL A4. Každý střelec může mít u sebe 5 zásobníků po 25 nábojích nebo 5 zásobníků po 10 nábojích podle typu úkolu. Zásobníky má přichyceny na nosiči plátů nebo na opasku. Pistole je přichycena na opasku nebo na stehenním pouzdře. Na opasku je také uchycen odhazovací vak a multifunkční nůž nebo nůž s pevnou čepelí. Veškeré vybavení bylo využito a vyzkoušeno při zahraničním nasazení v Afghánistánu a Mali či při zahraničních cvičeních v Německu, Litvě i Lotyšsku až na nový zbraňový systém. Nesená váha bez batohu je okolo 10 kg.²⁴

6.5 Velitel družstva

Velitel družstva je vyzbrojen útočnou puškou CZ 805 BREN 2 ráže 5,56 mm, pistolí CZ 75 SP – 01 PHANTOM a ručním granátometem CZ 805 G1 ráže 40 mm, který je přichycen k pušce nebo nesen na popruhu. Palebný průměr je 8 zásobníků po 30 nábojích a 2 zásobníky po 18 nábojích do pistole. 4 zásobníky má na nosiči plátů a zbylé v batohu. Na pušce má zaměřovač ZD – DOT 1,5, infračervený značkovač D – BALL A2 a zvětšovací modul DV – Mag 3. Na pistoli má svítilnu s laserovým značkovačem. Oproti ostatním je vybaven dvěma vysílačkami, pro spojení s družstvem a pro spojení s nadřazeným prvkem. Dále má na nosiči plátů přichyceny sumky pro 6 granátů ráže 40 mm. Pistole je na opasku nebo na stehenním pouzdře, kde je také přichycen odhazovací vak, multifunkční nůž nebo nůž s pevnou čepelí. Veškeré vybavení bylo využito a vyzkoušeno při zahraničním nasazení v Afghánistánu a Mali či při zahraničních cvičeních v Německu, Litvě i Lotyšsku. Nesená váha bez batohu je okolo 13 kg²⁵

²⁴ Interní materiály 44. lehký motorizovaný prapor.

²⁵ Interní materiály 44. lehký motorizovaný prapor.

7 Srovnání vybavení AČR s vybranými armádami NATO a EU

Organizace Severoatlantické aliance nebo Severoatlantické smlouvy NATO (North Atlantic Treaty Organization) je jak politickou, tak i vojenskou aliancí. Hlavní cíle jsou kolektivní obrana v oblasti severního Atlantiku. Státy zakomponované v této smlouvě musí uznávat základní hodnoty – demokracii, právní stát a lidská práva. NATO bylo založeno v roce 1949.²⁶

NATO se skládá z 30 členských států. Česká republika vstoupila do NATO v roce 1999 společně s Polskem a Maďarskem. Armáda České republiky se účastní společných cvičení s armádami členských států po celém světě.²⁷ Vyčlenění uskupení hotovosti NRF (NATO response forces) síly rychlé reakce, které mohou zasáhnout kdekoliv na světě. Plní úkoly v zahraničních operacích jako byla například IFOR, SFOR v Bosně a Hercegovině a Jugoslávii. KFOR v Srbsku a Kosovu. ISAF a Resolut Support v Afghánistánu. Jednotky působící v rámci Alianční předsunuté přítomnosti eFP (enhanced forward presence) v Lotyšsku a Litvě.²⁸

Evropská unie (EU) byla založena v roce 1957. Je to politická a ekonomická unie, má částečnou pravomoc mezinárodní organizace, ale i jednotného státu. Evropskou unii tvoří 28 evropských států. Základním principem fungování Evropské unie je sdílení pravomocí, které byly v kompetenci jednotlivých členských států. Česká republika vstoupila do evropské unie dne 1. května 2004.²⁹

Armáda České republiky se díky svému členství podílí na společných cvičeních s armádami členských států. Armády EU a NATO společně spolupracují a vyčleňují uskupení EU Battlegroups, síly rychlé reakce, které bude možno rychle nasadit. Armáda České republiky plní úkoly v uskupení EU Battlegroups.³⁰ Dále plní úkoly na zahraničních operacích EU jak jsou

²⁶ GANSER, D. Nezákonné války. Jak země NATO sabotují OSN. Kronika doby od Kuby po Sýrii. Grada, 2017, s. 11-12.

²⁷ Co je NATO? *NATO – Homepage* [online]. Dostupné z: https://www.nato.int/nato-welcome/index_cz.html.

²⁸ MAREK, Jindřich, Josef TUREK a Petr JANOUŠEK. *4. brigáda rychlého nasazení*. Praha: Vojenský historický ústav Praha, 2019, s. 156–214.

²⁹ Evropská unie – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 7. 2. 2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/mezinarodni-organizace-a-vs-evropska-unie.aspx>.

³⁰ European Union, External action, Common security and defence policy EU Battlegroups [online]. [cit. 7. 2. 2022]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/esdp/91624.pdf.

EU NAVFOR SOMALIA – operace Atalanta, EUFOR – ALTHEA Bosna a Hercegovina, výcviková mise EUTM MALI.³¹

7.1 Slovenská armáda

Tato kapitola se věnuje srovnání Armády České republiky s armádou Slovenské republiky v oblasti pozemního vojska, počtu vojáků v aktivní službě a výstroje.

Tab. č. 1: Srovnání armáda ČR a SVK

	Rok	ČR	SVK
Počet obyvatel	2021	10 742 281 ³²	5 464 051 ³³
Počet vojáků v aktivní službě	ČR – 2021 SVK - 2019	26 928 ³⁴	16 000 ³⁵
Výdaje pro armádu	2021	€ 3,9 miliard ³⁶	€ 1.67 miliard ³⁷
Podíl na HDP v %	2021	1, 46 % ³⁸	1, 75 % ³⁹
Aktivní zálohy	2021	3 615 ⁴⁰	méně než 200 ⁴¹

³¹MAREK, Jindřich, Josef TUREK a Petr JANOUŠEK. *4. brigáda rychlého nasazení*. Praha: Vojenský historický ústav Praha, 2019, s. 156–214.

³² Czech Republic (Czechia) Population (2022) – Worldometer. *Worldometer – realtime world statistics* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/world-population/czech-republic-population/>.

³³ Slovakia Population (2022) – Worldometer. *Worldometer – real time world statistics* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/world-population/slovakia-population/>.

³⁴ Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992–2021 | Ministerstvo obrany. *Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecnych-poctu-osob-v-resortu-mo-cr-v-letech-1992---2017-129653/>.

³⁵ Armed forces personnel, total – Slovak republic | Data. *World bank Open Data | Data* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.TOTL.P1?locations=SK>.

³⁶ More money for the area of defence | CZDEFENCE – czech army and defence magazine. *CZDEFENCE – czech army and defence magazine* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.czdefence.com/article/more-money-for-the-area-of-defence>.

³⁷ Armáda dostane z rozpočtu viac – Webnoviny.sk. *Webnoviny.sk – správy a aktuality* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.webnoviny.sk/armada-dostane-z-rozpocet-viac-slovensko-smeruje-k-dvom-percentam-hdp-vynalozenym-na-obranu/>.

³⁸ More money for the area of defence | CZDEFENCE – czech army and defence magazine. *CZDEFENCE – czech army and defence magazine* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.czdefence.com/article/more-money-for-the-area-of-defence>.

³⁹ Armáda dostane z rozpočtu viac – Webnoviny.sk. *Webnoviny.sk – správy a aktuality* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.webnoviny.sk/armada-dostane-z-rozpocet-viac-slovensko-smeruje-k-dvom-percentam-hdp-vynalozenym-na-obranu/>.

⁴⁰ Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992–2021 | Ministerstvo obrany. *Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecnych-poctu-osob-v-resortu-mo-cr-v-letech-1992---2017-129653/>.

⁴¹ Aktivně zálohy sú naďalej pasívne – Domáce – Správy – Pravda – *Pravda* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/615224-aktivne-zalohy-su-nadalej-pasivne-na-dobrovolnu-vojnu-sa-ludia-nehrnu/>.

Pro srovnání vybavení a výstroje armády České republiky s armádou Slovenské republiky, zvolil autor bakalářské práce metodu polostrukturovaného rozhovoru s odborníkem. Oslovil tak profesionálního vojáka armády Slovenské republiky, se kterým byly konzultovány výsledky dotazníkového šetření provedeného v rámci bojových rot 44. lehkého motorizovaného praporu. V rámci rozhovoru byl odborník dotázán na otázky týkající se vybavení a výstroje Slovenské armády a spokojenosti slovenských profesionálních vojáků s touto výstrojí. Komunikace s tímto odborníkem probíhala prostřednictvím e – mailu.

8 Praktická část

Cílem výzkumné části této bakalářské práce je zjistit a zhodnotit spokojenost s vybavením příslušníků bojové jednotky profesionální armády České republiky při výcviku, i běžném nošení, zjistit a zhodnotit jejich spokojenost s funkčností tohoto vybavení. Ke zjištění stavu věci a požadavků bylo využito dotazníkové šetření.

Vedlejším cílem bakalářské práce je srovnání a porovnání vybavení armád Slovenské a České republiky. Ke zjištění tohoto stavu byla použita metoda polo strukturovaného rozhovoru s odborníkem. Tento odborník je profesionální voják armády Slovenské armády.

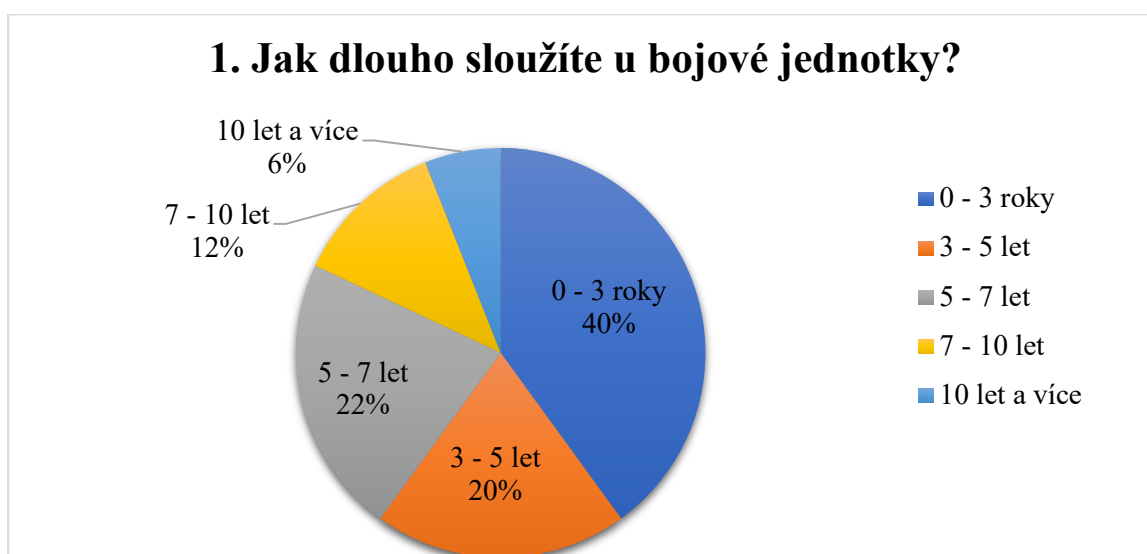
8.1 Dotazníkové šetření

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit aktuální stav spokojeností příslušníků bojových rot v oblasti výstroje a vybavení, které od Armády České republiky dostanou (nafasují). V další části bylo zhodnotit stav funkčnosti či mobilnosti vybavení a výstroje pro běžné nošení či praktický výcvik. Ke splnění tohoto cíle byl použit dotazník, který byl vytvořen na základě výše vedených otázek. Tento dotazník byl určen a distribuován pro příslušníky bojových rot 44. lehkého motorizovaného praporu, hodnostního sboru svobodník, desátník, četař, rotný, rotmistr. Tento dotazník je uveden v příloze I.

8.1.1 Sumarizace dat dotazníkového šetření

K distribuci bylo mezi příslušníky rot rozesláno 200 dotazníků. Všech 200 bylo vráceno a vyplněno. Jednotlivé otázky budou vyhodnoceny v grafech a v textové části.

Graf 1: Otázka č. 1

Tab. č. 2: Otázka č. 1

1. Jak dlouho sloužíte u bojové jednotky?		
Délka služby	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
0–3 roky	80	40 %
3–5 let	40	20 %
5–7 let	44	22 %
7–10 let	24	12 %
10 let a více	12	6 %

Zdroj: vlastní

Graf 2: Otázka č. 2

Tab. č. 3: Otázka č. 2

2. Jaká je vaše hodnost?		
Hodnost	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
svobodník	56	28 %
desátník	96	48 %
četař	40	20 %
rotný	8	4 %

Zdroj: vlastní

Graf 3: Otázka č. 3

Tab. č. 4: Otázka č. 3

3. Na jaké pozici/funkci jste zařazen?		
Funkce/pozice	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
střelec	60	30 %
starší střelec	60	30 %
operátor/střelec operátor	72	36 %
velitel družstva	8	4 %

Zdroj: vlastní

Z výše uvedených grafů č. 1, 2, 3 vyplývá, že 60 % respondentů z celkového počtu slouží u bojové jednotky 5 a méně let a tato skupina je tvořena ze 70 % hodnotmi svobodník a desátník. Pro tyto hodnoty jsou vyhrazeny funkce střelec, starší střelec, operátor a střelec operátor, kterou tvoří 96 % respondentů.

Graf č. 4: Otázka č. 4

Tab. č. 5: Otázka č. 4

4. Byl jste v zahraniční operaci?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano	72	36 %
ne	128	64 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 5: Otázka č. 5

Tab. č. 6: Otázka č. 5

5. Výstroj/vybavení pro službu a výcvik je pro vás dostatečné?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano	56	28 %
ne	144	72 %

Zdroj: vlastní

Z grafu číslo 4 lze vyčíst, že mezi respondenty se objevilo 36 % těch, kteří byli nasazeni v rámci zahraniční operace. Těchto 36 % mělo možnost přímo pracovat s výstrojí a vybavením, kterým běžně disponuje voják AČR. Vzhledem ke grafu číslo 5, je zřejmé, že výstroj a vybavení, i v přímém nasazení je pro vojáky nedostatečné.

Graf č. 6: Otázka č. 6

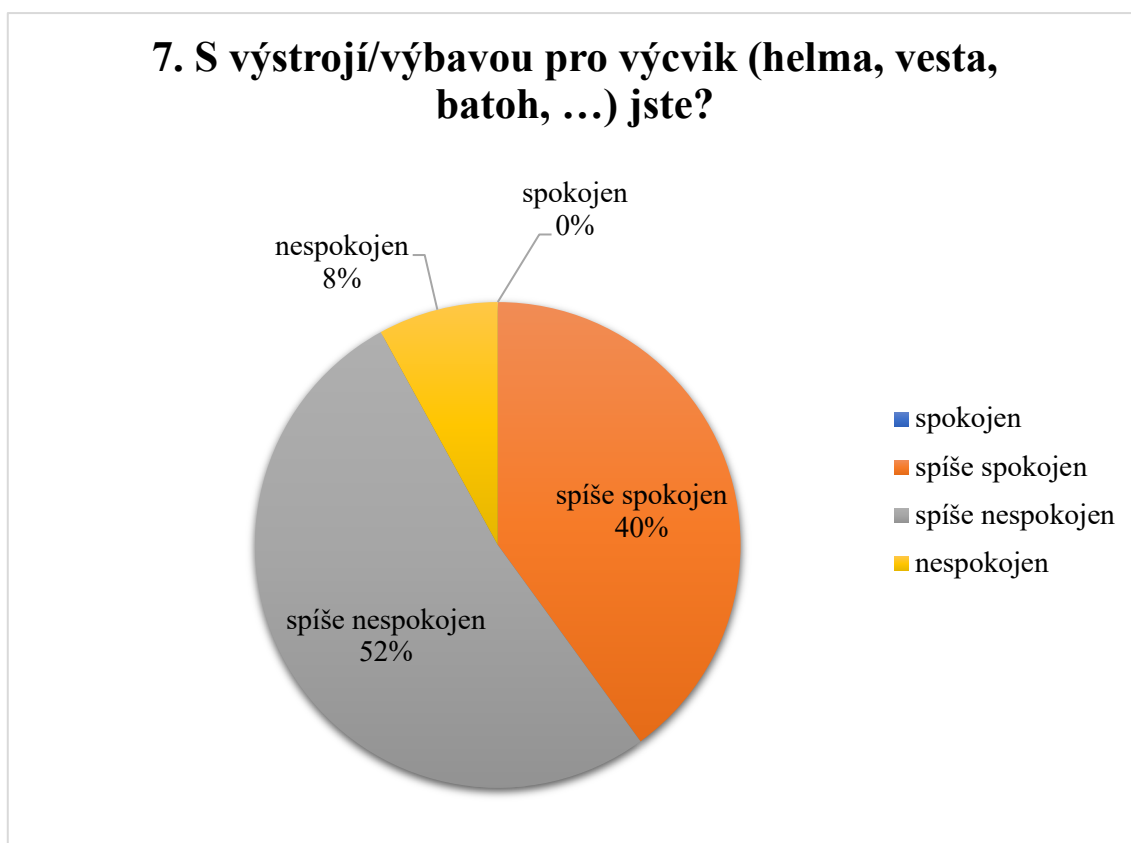
Tab. č. 7: Otázka č. 6

6. S výstrojí/výbavou pro běžnou službu (oděv, obuv, ...) jste?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	32	16 %
spíše spokojen	64	32 %
spíše nespokojen	72	36 %
nespokojen	32	16 %

Zdroj: vlastní

Z grafu číslo 6 není zcela zřejmé, zda jsou vojáci spokojeni či nespokojeni s výstrojí a výbavou určenou ke každodennímu užívání, proto je nutné rozdělení výstroje a vybavení na jednotlivé součástky a dotazování na ně. Podrobnější výsledky těchto otázek jsou zaznamenány v grafech číslo 16 a 17.

Graf č. 7: Otázka č. 7

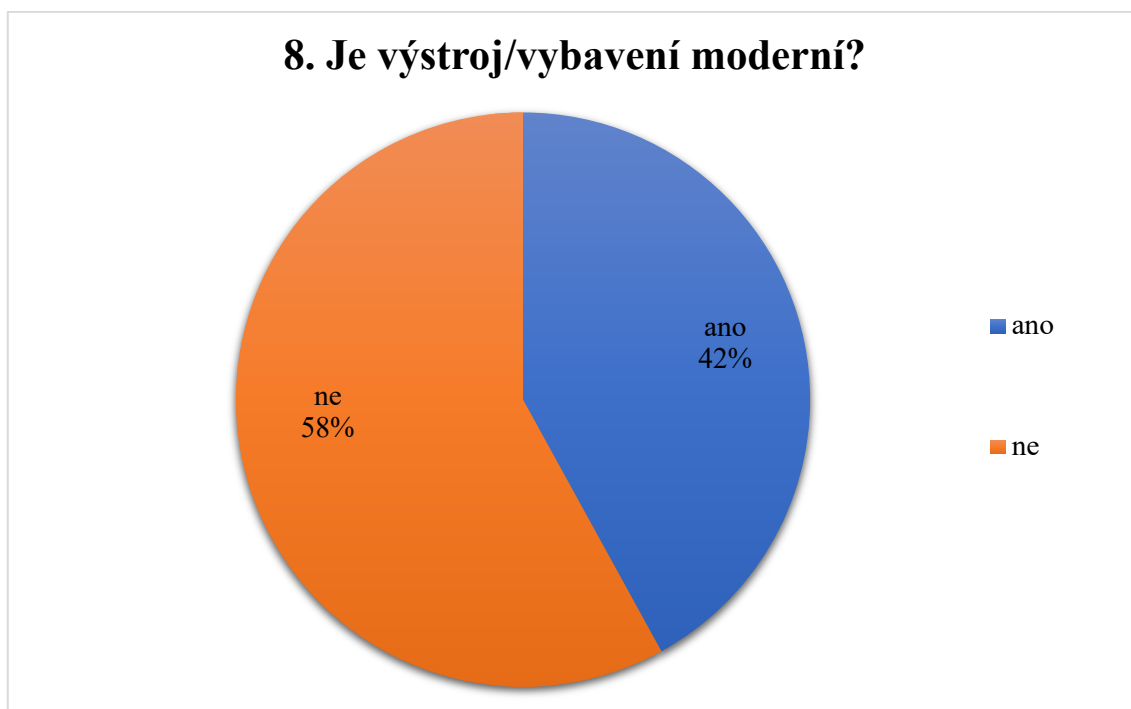
Tab. č. 8: Otázka č. 7

7. S výstrojí/výbavou pro výcvik (helma, vesta, batoh, ...) jste?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	0	0 %
spíše spokojen	80	40 %
spíše nespokojen	104	52 %
nespokojen	16	8 %

Zdroj: vlastní

Z grafu číslo 7 lze vyhodnotit, že dotázaní respondenti jsou z velké části, která činí 60 %, nespokojeni s výstrojí pro výcvik v poli, kterou jim armáda propůjčila. Tato výstroj je z velké části totožná s výstrojí, která je běžně užívána při nasazení v zahraničních operacích.

Graf č. 8: Otázka č. 8

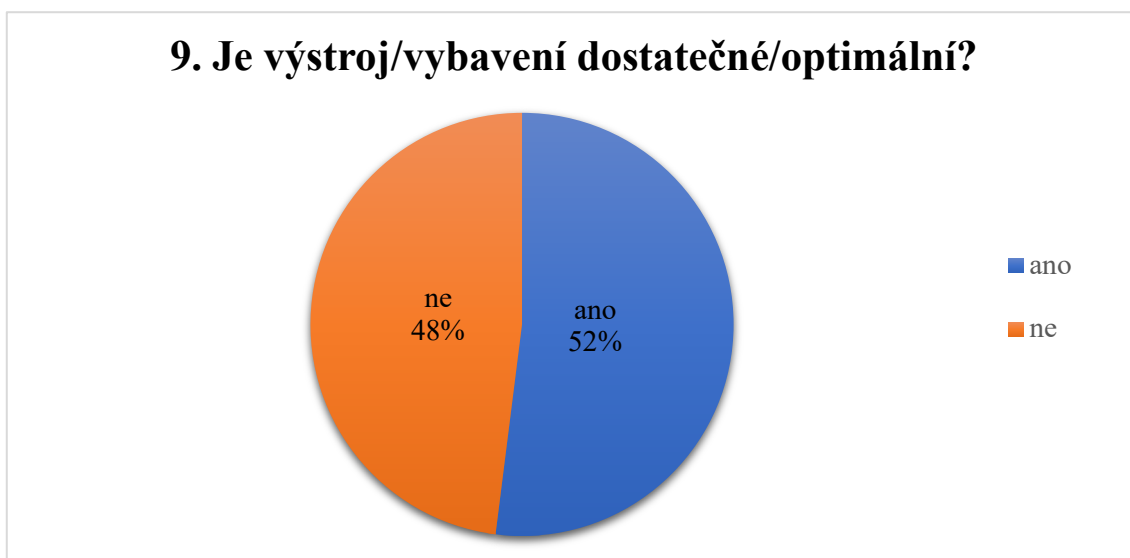

Tab. č. 9: Otázka č. 8

8. Je výstroj/vybavení moderní?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano	84	42 %
ne	116	58 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 9: Otázka č. 9

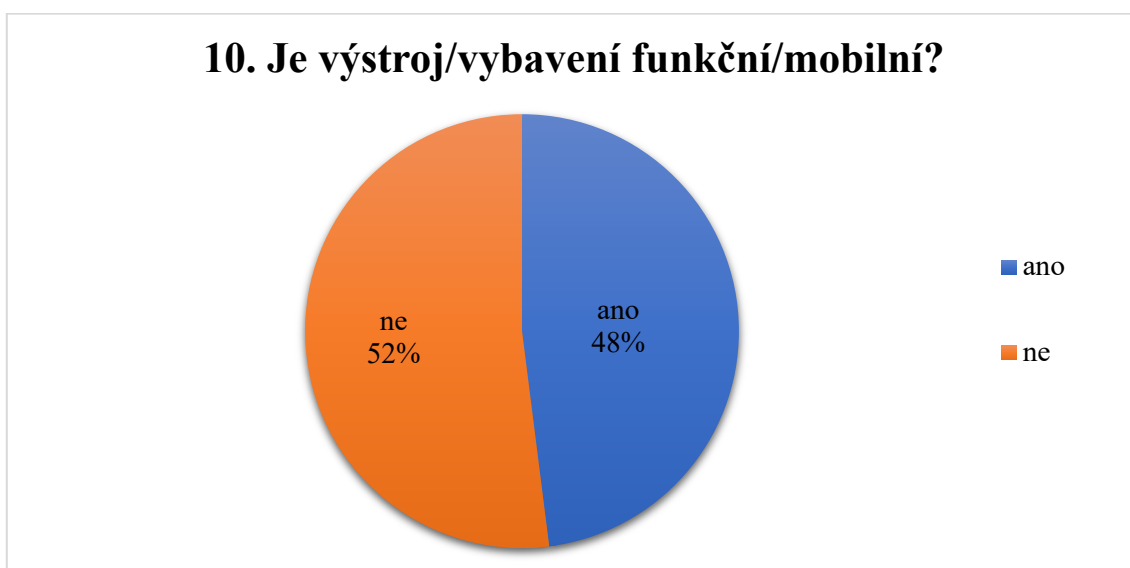

Tab. č. 10: Otázka č. 11

9. Je výstroj/vybavení dostatečné/optimální?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano	104	52 %
ne	96	48 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 10: Otázka č. 10

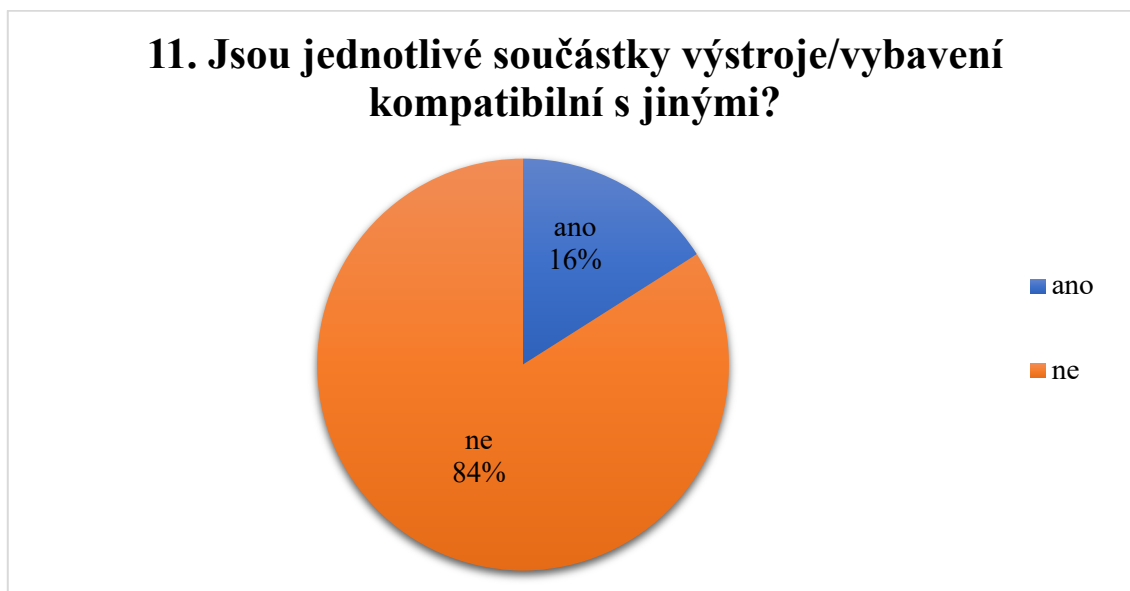

Tab. č. 11: Otázka č. 10

10. Je výstroj/vybavení funkční/mobilní?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano	96	48 %
ne	104	52 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 11: Otázka č. 11

Tab. č. 12: Otázka č. 11

11. Jsou jednotlivé součástky výstroje/vybavení kompatibilní s jinými?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano	32	16 %
ne	168	84 %

Zdroj: vlastní

Z grafu číslo 8 lze vyčíst, že více jak polovina respondentů, celých 58 %, označila výstroj za nemoderní, i přesto, že bojové roty jsou vybaveny nejmodernějšími součástkami pro pozemní jednotky 4. brigády rychlého nasazení. Zda je výstroj z pohledu respondentů dostatečná či optimální není zcela zřejmé. Bylo by nutné bližší šetření jednotlivých součástek a jejich optimálnosti. Výsledky grafů číslo 10 a 11 nejsou vzájemně v souladu, protože 48 % uvedlo, že je výstroj funkční a mobilní, a poté se u grafu číslo 11 celých 84 % vyjádřilo negativně v otázce kompatibility jednotlivých součástek, což je jeden z hlavních předpokladů funkčnosti.

Graf č. 12: Otázka č. 12

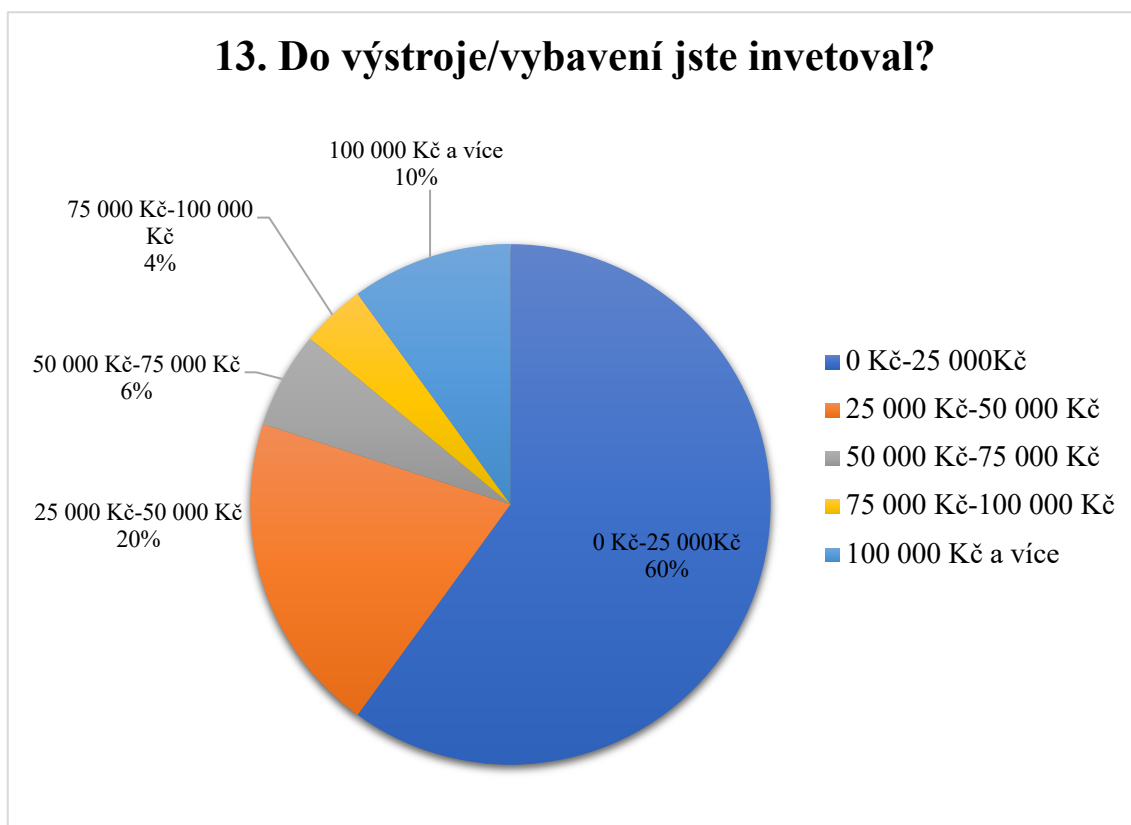

Tab. č. 13: Otázka č. 12

12. Pořizoval jste si někdy součástky výstroje/vybavení za vlastní finance?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano	196	98 %
ne	4	2 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 13: Otázka č. 13

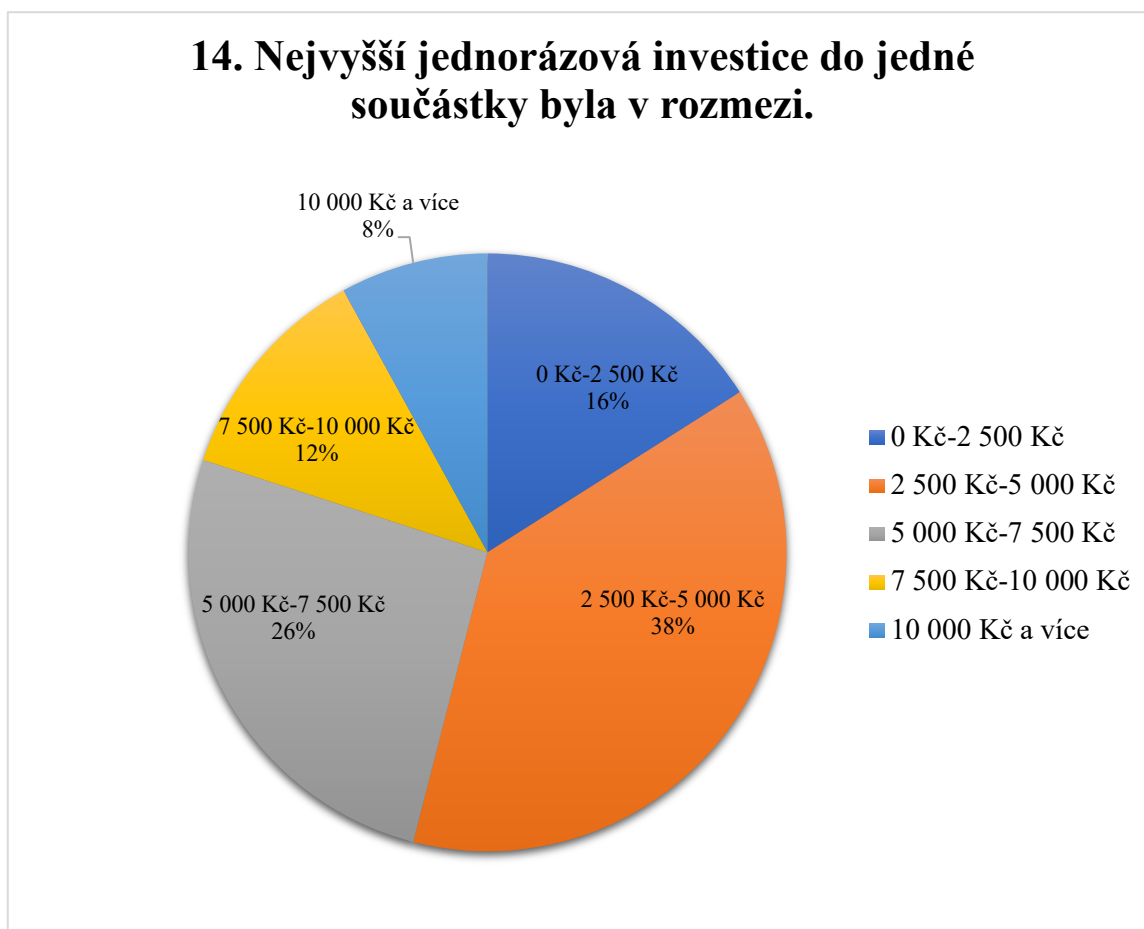

Tab. č. 14: Otázka č. 13

13. Do výstroje/vybavení jste investoval?		
Částka	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
0 Kč – 25 000 Kč	120	60 %
25 000 Kč – 50 000 Kč	40	20 %
50 000 Kč - 75 000 Kč	12	6 %
75 000 Kč – 100 000 Kč	8	4 %
100 000 Kč a více	20	10 %

Zdroj: vlastní

Graf č 14: Otázka č. 14

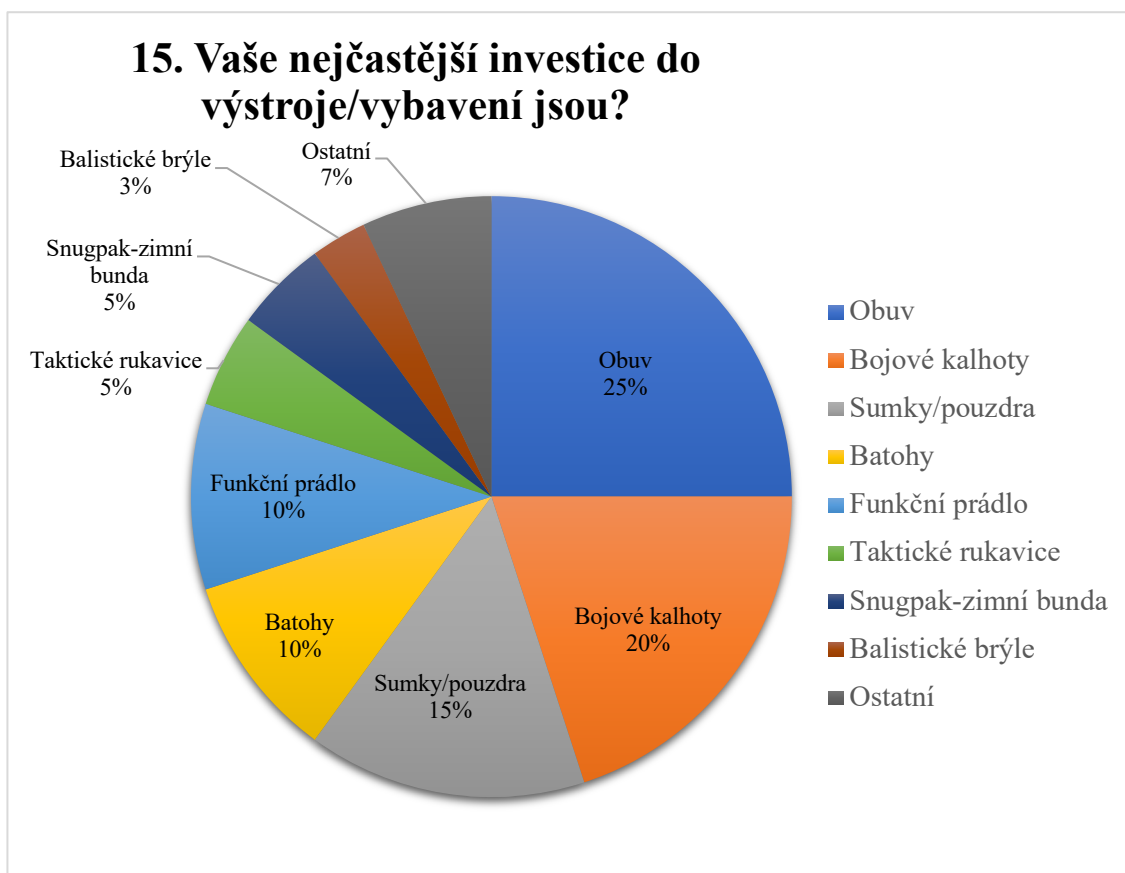

Tab. č. 15: Otázka č. 14

14. Nejvyšší jednorázová investice do jedné součástky byla v rozmezí.		
Částka	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
0 Kč – 2 500Kč	32	16 %
2 500 Kč – 5 000 Kč	76	38 %
5 000 Kč – 7 500 Kč	52	26 %
7 500 Kč – 10 000 Kč	24	12 %
10 000 Kč a více	16	8 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 15: Otázka č. 15

Tab. č. 16: Otázka č. 15

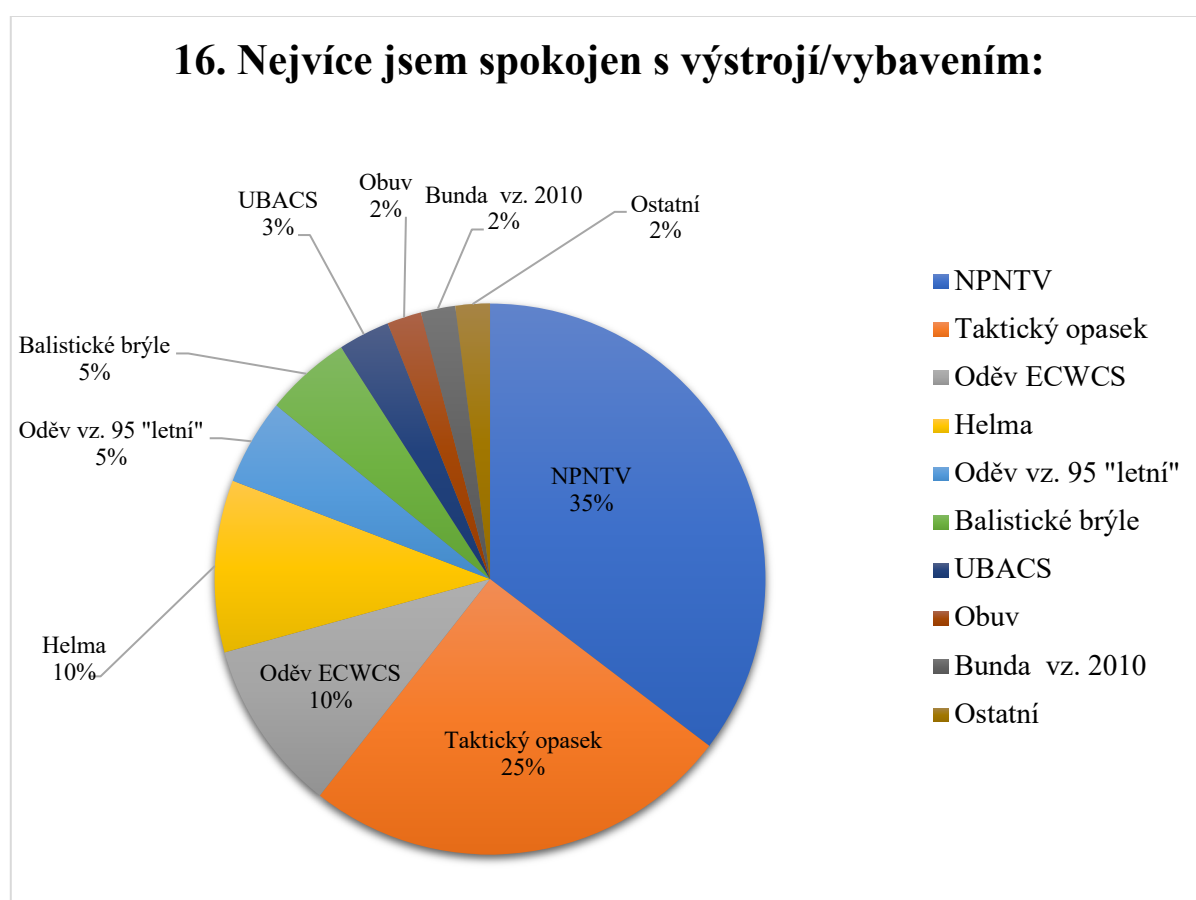
15. Vaše nejčastější investice do výstroje/vybavení jsou?	
Součástka	Podíl v procentech
Obuv	25 %
Bojové kalhoty	20 %
Sumky/pouzdra	15 %
Batohy	10 %
Funkční prádlo	10 %
Taktické rukavice	5 %
Snugpak-zimní bunda	5 %
Balistické brýle	3 %
Ostatní	7 %

Skupinu „Ostatní“ tvoří helma, nosič plátů, taktický opasek, osobní lékárnička, univerzální šňůra „paracord“, popruh na zbraň, ponožky, zimní spací vak, nepromokavý obal na spací vak.

Zdroj: vlastní

I přesto, že vojáci musí být jednotní co se ústroje, výstroje a vybavení týče, z šetření vyplynulo, že 98 % z nich si pořizuje součástky vybavení či výstroje jiné a za vlastní finanční prostředky. Tento výsledek naznačuje, že zájem vojáků o lepší součástky, ať už z důvodů „nekomfortu“ nebo nadšení pro armádu, je opravdu velká. Z grafu číslo 13 je zřejmé, že celých 40 % respondentů již investovalo do vybavení a výstroje více jak 25 000 Kč, a tudíž lze předpokládat, že tato skupina bude investovat do výstroje a vybavení i nadále, a jejich náklady tak porostou. Jednorázové investice mohou být minimální, ale většinou se jedná o hodnotnější součástky, které si vojáci pořizují za vlastní finanční prostředky. 84 % jednorázově investovalo více jak 2 500 Kč. Mezi nejčastější investice se řadí obuv, bojové kalhoty a sumky nebo pouzdra.

Graf č. 16: Otázka č. 16

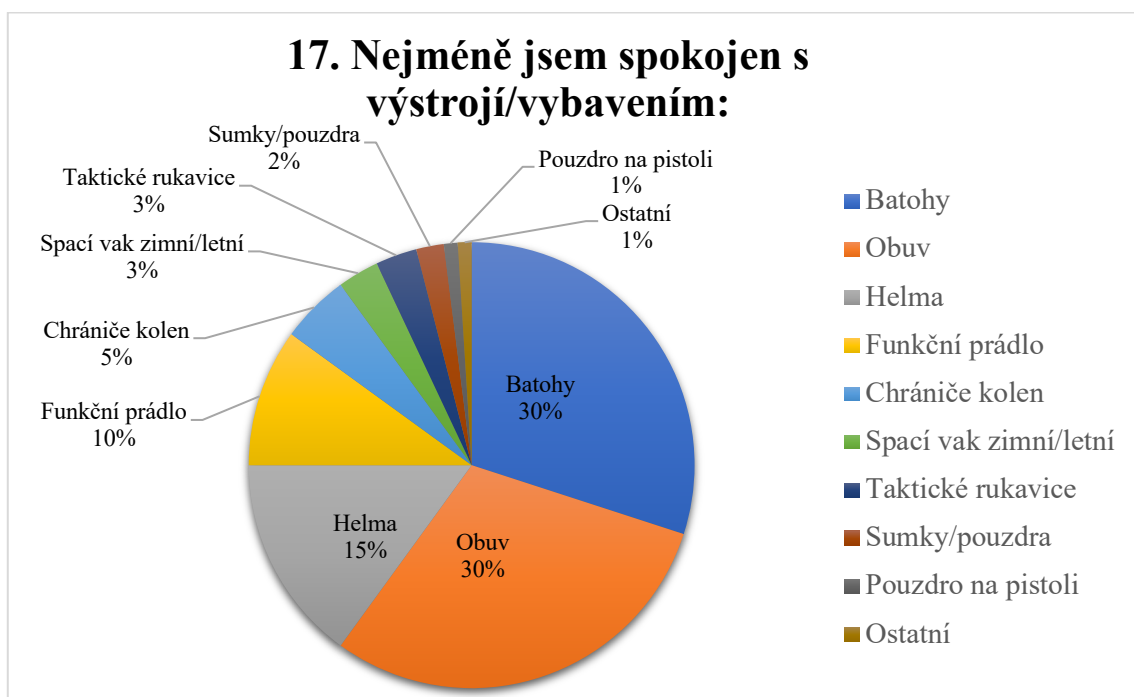
Tab. č. 17: Otázka č. 16

16. Nejvíce jsem spokojen s výstrojí/vybavením:	
Součástka	Podíl v procentech
NPNTV	35 %
Taktický opasek	25 %
Oděv ECWCS	10 %
Helma	10 %
Oděv vz. 95 „letní“	5 %
Balistické brýle	5 %
UBACS	3 %
Obuv	2 %
Bunda vz. 2010	2 %
Ostatní	2 %

Skupinu „Ostatní“ tvoří taktické rukavice, batohy, ponožky, funkční prádlo, výstroj na tělocvik.

Zdroj: vlastní

Graf č. 17: Otázka č. 17

Tab. č. 18: otázka č. 17

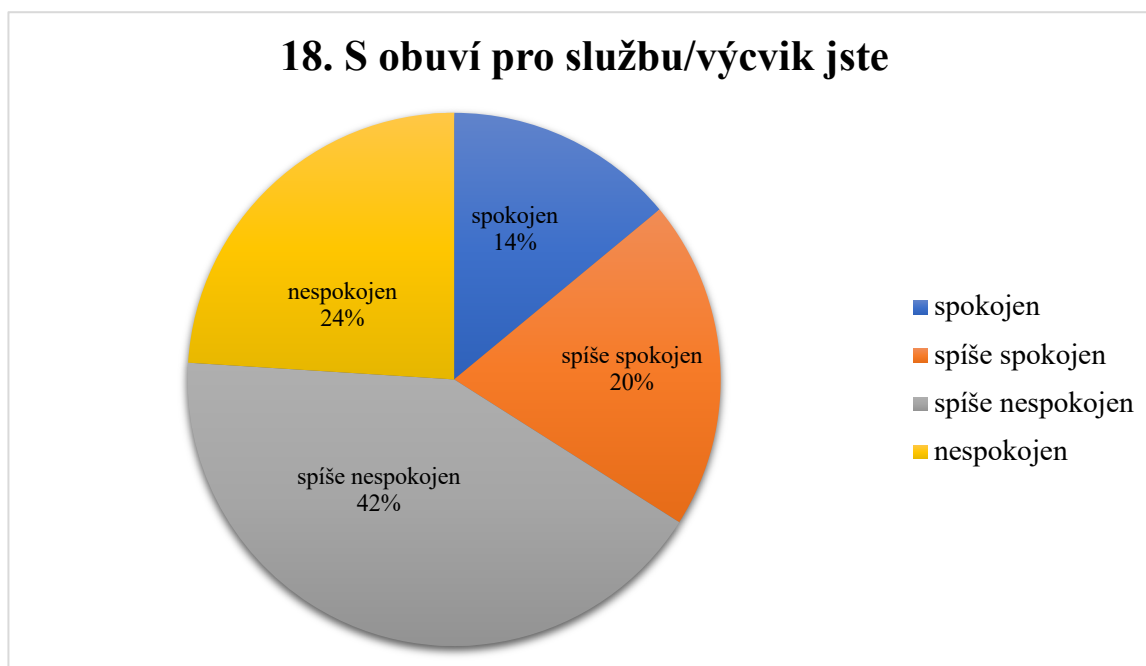
17. Nejméně jsem spokojen s výstrojí/vybavením:	
Součástka	Podíl v procentech
Obuv	30 %
Batochy	30 %
Helma	15 %
Funkční prádlo	10 %
Chrániče kolen	5 %
Spací vak zimní/letní	3 %
Taktické rukavice	3 %
Sumky/pouzdra	2 %
Pouzdro na pistoli	1 %
Ostatní	1 %

Skupinu „Ostatní“ tvoří popruh na zbraň, OM – 90, UBACS, ponožky, oděv vz. 95, chrániče sluchu – sluchátka, taktický opasek, balistické brýle

Zdroj: vlastní

Z grafu číslo 16 vyplývá, že vojáci jsou nejvíce spokojeni s následujícími armádními součástkami: nízko – profilový nosič taktické výstroje NPNTV 2017, taktický opasek a oděv ECWCS do nepříznivého počasí. Zmíněné 3 součástky jsou vojáci povinni nosit nebo používat a nesmějí si je zaměnit za vlastní. Graf číslo 17 potvrzuje, že vojáci jsou nejméně spokojeni s obuví, do které také nejčastěji investují vlastní finance, a lze tak předpokládat, že u této součástky se jedná o investici z důvodu „nekomfortu“. Grafy 16 a 17 ukazují, že speciální součástky jsou pro vojáky funkční, ale základní součástky jako například obuv nebo batoh jsou pro vojáky nevyhovující.

Graf č. 18: Otázka č. 18

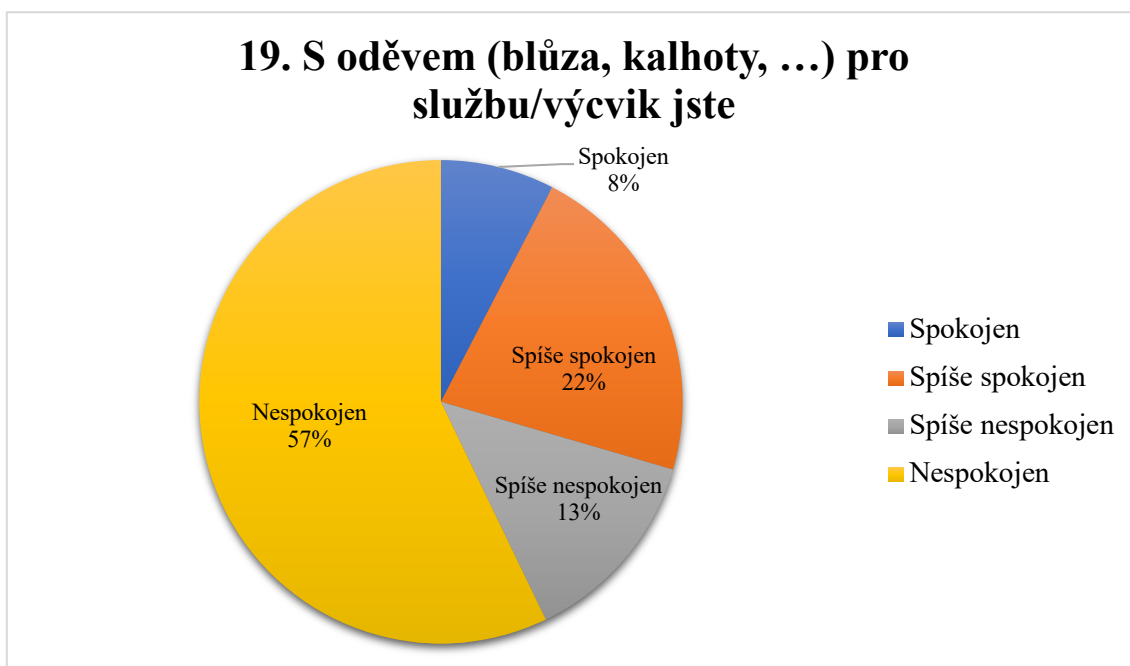

Tab. č. 19: Otázka č. 18

18. S obuví pro službu/výcvik jste		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	28	14 %
spíše spokojen	92	20 %
spíše nespokojen	56	42 %
nespokojen	48	24 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 19: Otázka č. 19

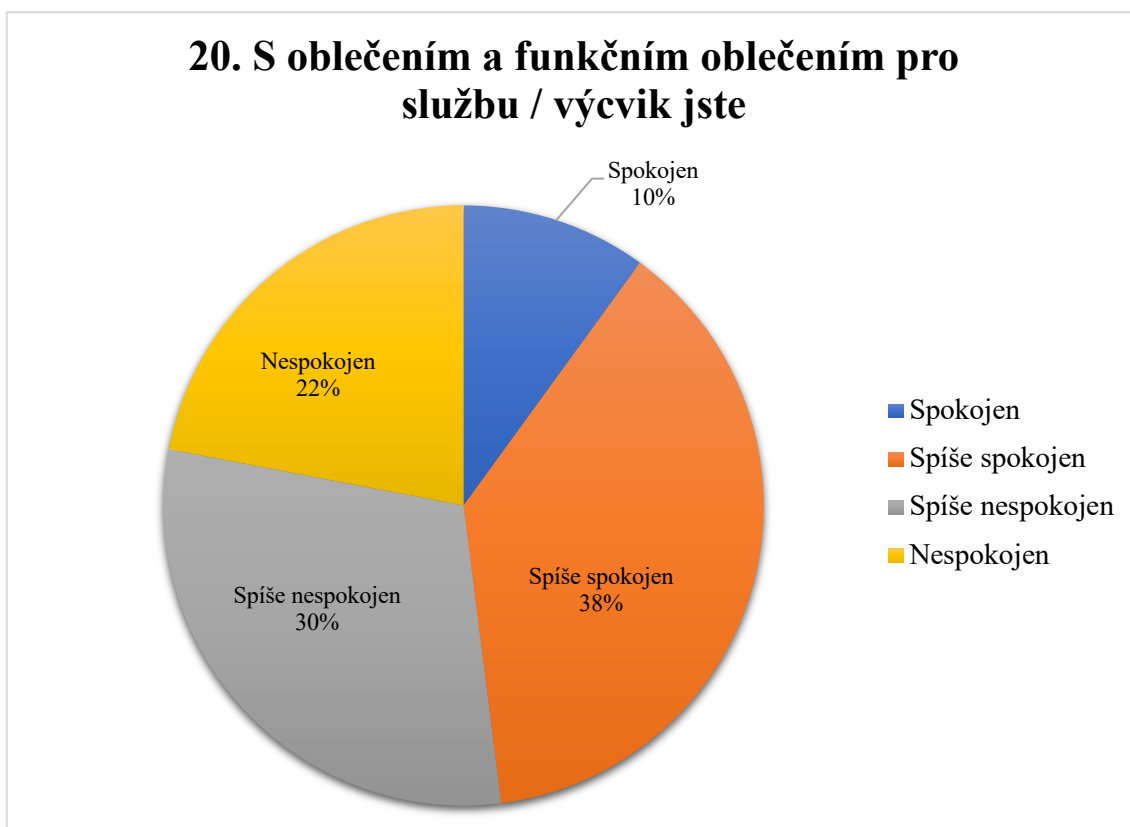

Tab. č. 20: Otázka č. 19

19. S oděvem (blůza, kalhoty, ...) pro výcvik/službu jste		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	32	8 %
spíše spokojen	92	22 %
spíše nespokojen	56	13 %
nespokojen	20	57 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 20: Otázka č. 20

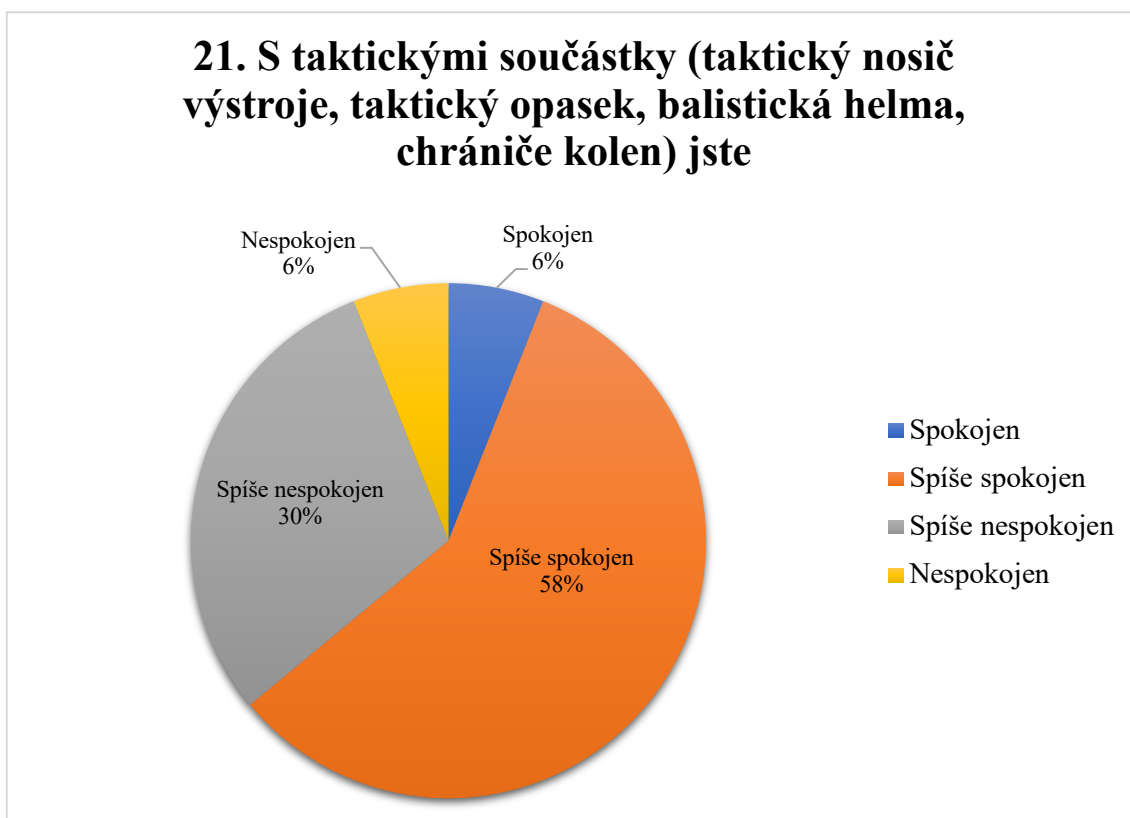

Tab. č. 21: Otázka č. 20

20. S oblečením a funkčním oblečením pro službu/výcvik jste		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	20	10 %
spíše spokojen	76	38 %
spíše nespokojen	60	30 %
nespokojen	44	22 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 21: Otázka č. 21

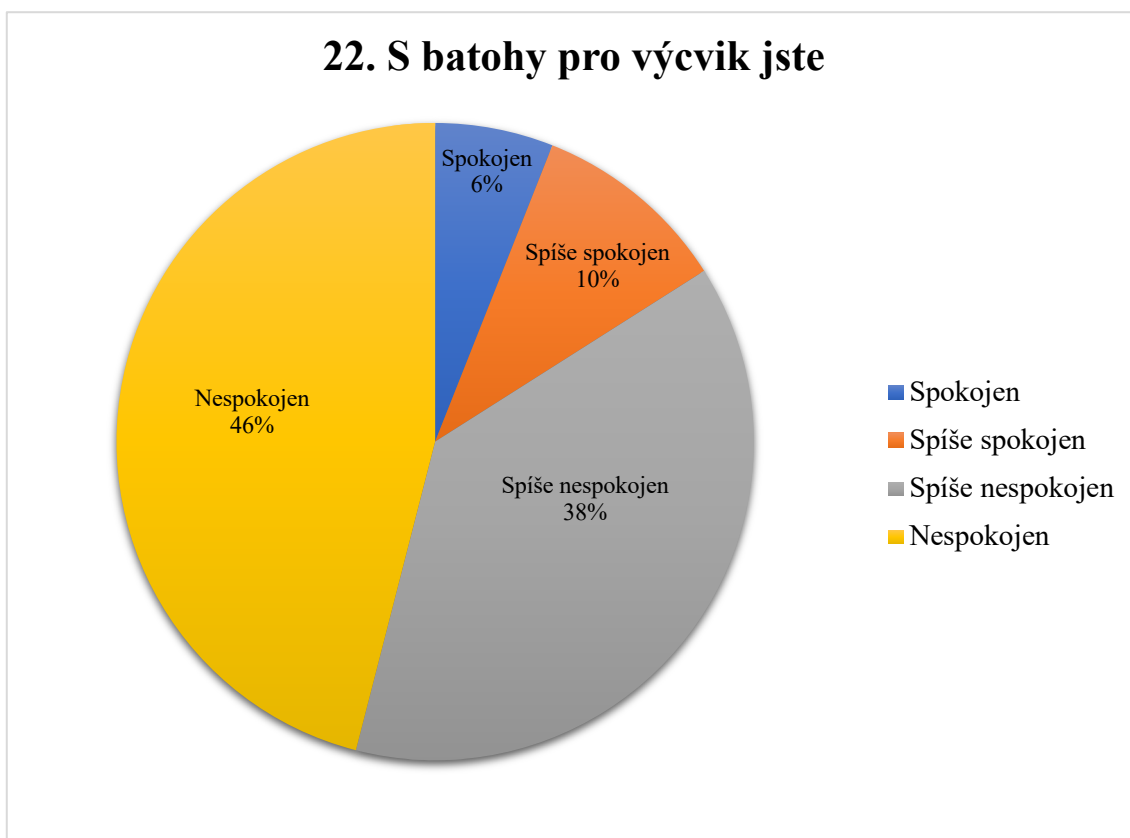

Tab. č. 22: Otázka č. 21

21. S taktickými součástky (taktický nosič výstroje, taktický opasek, balistická helma, chrániče kolen) jste		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	12	6 %
spíše spokojen	116	58 %
spíše nespokojen	60	30 %
nespokojen	12	6 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 22: Otázka č. 22

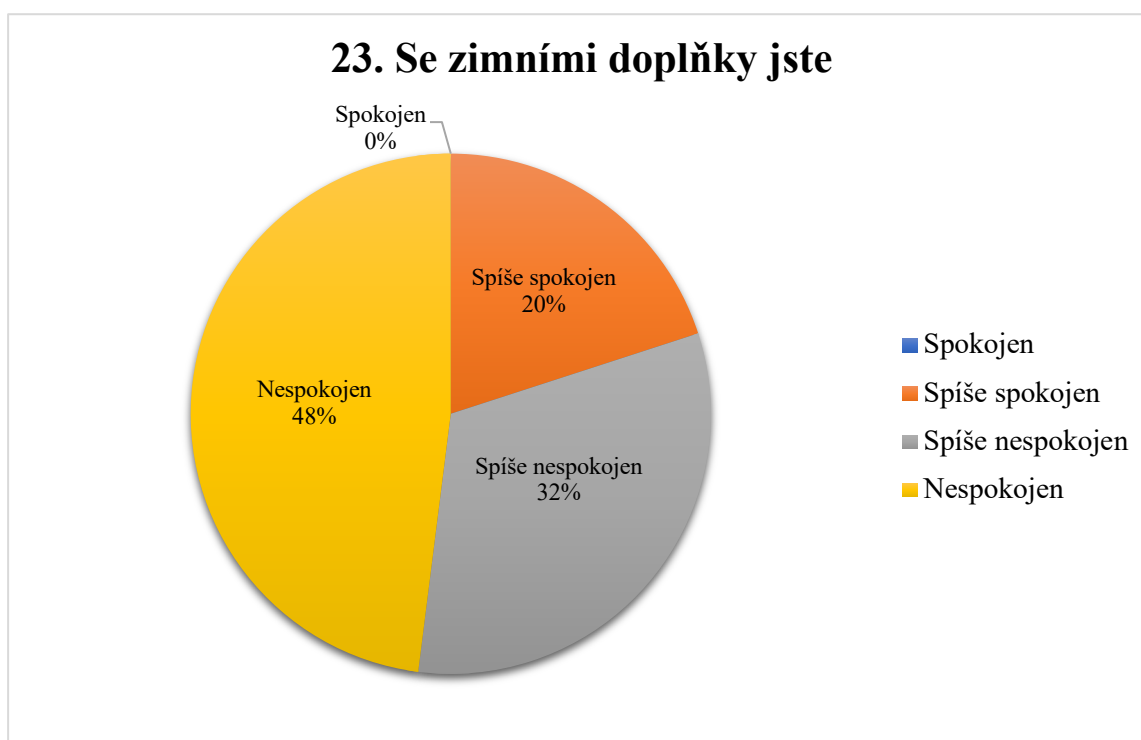

Tab. č. 23: Otázka č. 22

22. S batohy pro výcvik jste		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	12	6 %
spíše spokojen	20	10 %
spíše nespokojen	76	38 %
nespokojen	92	46 %

Zdroj: vlastní

Graf č. 23: Otázka č. 23

Tab. č. 24: Otázka č. 23

23. Se zimními doplňky jste		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
spokojen	0	0 %
spíše spokojen	40	20 %
spíše nespokojen	64	32 %
nespokojen	96	48 %

Zdroj: vlastní

V grafech číslo 18, 19, 22 a 23 se potvrdilo, že obuv, oděv, batohy a zimní součástky jako základní vybavení jsou pro vojáky značně nevyhovující. Zatímco se speciálním vybavením viz. graf číslo 21 jsou vojáci převážně spokojeni. Neurčitý výsledek byl zjištěn v grafu číslo 20, který se věnuje funkčnímu prádlu (termo-oblečení), proto by bylo nutné blíže se této otázce věnovat a specifikovat ji.

V dotazníkovém šetření se objevil komentář k zimnímu vybavení: „Naše armáda nemá zimní vybavení!“ Se zimními doplňky bylo nespokojeno celých 80 % respondentů.

Graf č. 24: Otázka č. 24

Tab. č. 25: Otázka č. 24

24. Byl jste v minulosti dotazován na Vaši spokojenost s armádním vybavením a výstrojí?		
Odpověď	Počet (celkem 200)	Podíl v procentech
ano (kým?)	12	6 %
ne	188	94 %

Zdroj: vlastní

Převážná většina vojáků nebyla nikdy dotázána, zda jsou spokojeni s vybavením nebo výstrojí a zbývajících 12 respondentů uvedlo, že tuto problematiku konzultovalo pouze v neformální rovině, a to se svým velitelem družstva, zástupcem velitele čety a velitelem čety.

8.2 Polo strukturovaný rozhovor s odborníkem

Polostrukturovaný rozhovor s profesionálním vojákem armády Slovenské republiky, byl použit pro naplnění vedlejšího cíle bakalářské práce, který sleduje srovnání výstroje a vybavení armády České republiky vůči armádou Slovenské republiky.

Autor bakalářské práce oslovil na základě dlouholeté pracovní známosti odborníka z řad slovenské armády, se kterým se seznámil na zahraničním cvičení. Komunikace s odborníkem probíhala telefonicky a skrze e-mailovou korespondenci. Odborník volnou formou odpovídal na položené otázky (viz. příloha II), a dále autor bakalářské práce vedl diskusi s odborníkem diskusi nad dotazníkem a výsledky dotazníkového šetření zmíněného výše.

Vzhledem ke vzniklému konfliktu mezi Ukrajinou a Ruskou federací, který započal během vytváření bakalářské práce, odborník odmítl sdělovat některé podrobnosti, týkající se vybavenosti slovenské armády. Není zaručena ani vysoká míra objektivnosti hodnocení jednotlivých součástí, kterými disponují vojáci slovenské armády, vzhledem k tomu, že se nejedná o přímý kvantitativní výzkum mezi vojáky slovenské armády. Proto byly odborníkovi alespoň předloženy výsledky dotazníkového šetření bojových rot 44. lehkého motorizovaného praporu, ke kterým se vyjádřil.

Odborník zastává funkci spojař – střelec, tudíž v praxi běžně používá jak základní součástky vybavení a výstroje, tak i ty specializované. Odborník vybavení a výstroj shrnuje jako dostatečné a optimální, zatímco vojáci bojových rot byli v této otázce spíše nerozhodnými. Dále odborník u konkrétních součástí uvedl, že je spokojen a z výše uvedených důvodů nebude blíže specifikovat, nicméně souhlasí s vojáky oslovenými v dotazníkovém šetření, že výstroj a vybavení jsou značně nemoderní. Velký rozdíl je v zimním vybavení jednotlivce, slovenští vojáci disponují lepšími zimními doplňky.

Otázky k rozhovoru:

- 1) **Jaká je situace ve Slovenské armádě z pohledu potřeby dokupovat si vlastní výstroj?**

Věci si dokupujeme, ale musí být zachována základní, jednotná ústroj u všech vojáků. Nejčastěji se jedná o menší součástky. Například mezi mé nejčastější investice patří taktické rukavice nebo chrániče sluchu. (přeloženo autorem)

2) Okomentoval byste prosím, jak Vy osobně jste spokojen se základním vybavením (obuv, oděv, ...)?

V základní vybavení se najdou určité mezery, které by se podle mého názoru daly odladit. Jsou to třeba věci, do kterých často vojáci investují, přitom by nemělo být, tak složité vyměnit je plošně. Za poslední dobu jsem investoval například do batohů – malá a velká polní, ty jsou pro mě ze základního vybavení nevyhovující. (přeloženo autorem)

3) Okomentoval byste prosím, jak Vy osobně jste spokojen se speciálním vybavením (nosič plátů, helma, ...)?

Já jsem spokojen. Musím být. Pokud budu v nejbližší době nasazen, budu bojovat s tím co jsem dostal. (přeloženo autorem)

4) Jakým způsobem je prováděno v armádě Slovenské republiky přímé šetření mezi vojáky ohledně spokojenosti a funkčnosti základního i speciálního vybavení?

Nevím o tom, že by se něco takového provádělo, ale určitě by mělo. Vím jen, že se konají vševojskové zkoušky na různé součástky, ale zdá se mi, že těchto zkoušek se účastní osoby, které je nikdy nebudou užívat při plnohodnotném výcviku a bojovém nasazení. (přeloženo autorem)

Shrnutí:

Po bližším srovnání výstroje a vybavení armád České a Slovenské republiky je zřejmé, že vznikaly na podobných, ne-li stejných základech. Vzhledem k historii těchto zemí není tento výsledek překvapivý. Podle kvalitativního i kvantitativního šetření se jako stěžejní bod jeví nutná modernizace vybavení a výstroje, a to zejména toho základního jako jsou obuv, batoh a další. Nutnost sledování nejmodernějších součástek na trhu a jejich zapojení do praxe potvrdil i odborník ze Slovenské armády.

Závěr

Téma této bakalářské práce představuje výstroj a vybavení vojáků a legionářů, kteří bojovali za naši vlast daleko od domoviny na počátku minulého století, až po současnou profesionální armádu České republiky. Praktická část je rozdělena na dvě části. První část se zabývá dotazníkovým šetření spokojenosti s výbavou a výstrojí jednotlivce. Druhá část se věnuje polostrukturovanému rozhovoru s odborníkem, který se věnuje srovnávání vybavení a výstroje.

V kapitole 6 je uvedeno, jak je složeno motorizované družstvo bojové jednotky 44. lehkého motorizovaného praporu. Autor zde dopodrobna rozebírá, z jakých jednotlivých funkcí je složeno. Základní vybavení, kterým disponuje každý jednotlivec motorizovaného družstva. Vybavení, které musí mít u sebe, při plnění úkolů do 24 hodin a nad 24 hodin. Další vybavení, které si nese v batohu a zbraňový systém, kterým je vyzbrojen.

Pro jednotlivé funkce vyjmenované v úvodu bakalářské práce vyšly speciální součástky vybavení a výstroje jako spíše vyhovující, zatímco základní součástky se shledaly se silně negativními názory. Stejný výsledek se projevil i v šetření kvalitativním, kde se z pohledu slovenského profesionálního vojáka jeví základní součástky vybavení a výstroje jako ty, které jsou nevyhovující, zatímco s těmi speciálními je spokojen. Jednotlivé součástky jsou sice použitelné, ale pro vojáky se zdají být nemoderní, což je motivuje k investicím do vlastního vybavení. I přesto, že vojáci touto iniciativou zvyšují na vlastní náklady svoji bojeschopnost, narušují tím základní princip jednotnosti ústroje. Autor práce shledává za nutné opatření v této problematice: častější a konkrétnější šetření mezi vojáky ohledně spokojenosti a funkčnosti s vybavením, větší investice do základních součástí jako jsou obuv, batohy a další.

Navrhovaná opatření:

Doposud není mezi vojáky zavedeno pravidelné šetření ohledně spokojenosti a funkčnosti výstroje a vybavení na všech úrovních, i přesto, že právě tito vojáci s tímto vybavením a výstrojí musejí pracovat každodenně. Autor bakalářské práce navrhuje v tomto ohledu opatření v podobě hodnocení spokojenosti s vybavením a výstrojí vojáků, které bude probíhat 1krát za rok v rámci hodnocení jednotlivce, v podobě dotazníku. Tento dotazník voják předá svému veliteli družstva. Velitel družstva předá vyplněné dotazníky veliteli čety, ten je následně vyhodnotí a určí nejkritičtější bod, který je třeba řešit. Tento bod prezentuje veliteli roty a předá ho tak k řešení.

Vzhledem k výše uvedenému opatření je zřejmé, že řadový vojáci nemají přímý vliv na modernizaci vybavení a výstroje. Jako stěžejní bod se modernizace vybavení a výstroje projevila i v polostrukturovaném rozhovoru s odborníkem. Autor tak navrhuje opatření, které by spočívalo v přímém zapojení řadových vojáků do testování jednotlivých součástek. Takové zapojení by mělo v praxi podobu půlročního testovacího období. Během těchto 6 měsíců by byly nejprve rozdány součástky od různých výrobců či různého typu mezi vojáky. A po uplynutí půlroční zkušební doby by tito vojáci vyhodnotili funkčnost testovaných součástek. Až po vyhodnocení těchto testů by byly nové součástky zavedeny do výbavy a výstroje vojáků.

Podle dotazníkového šetření jsou vojáci nejvíce nespokojeni se základními součástkami. Celých 66 % dotazovaných je nespokojeno se standardní vojenskou obuví. Autor bakalářské práce považuje tento výsledek za velmi alarmující, vzhledem k tomu, že se jedná o součástku, která je pro vojáka naprosto nepostradatelná. Obuv je i nejčastější investicí vojáků. Autor tak navrhuje bližší šetření, které se bude věnovat tomu, do jaké obuvi vojáci investují a proč. Podle vlastní zkušenosti by navrhoval přestrojování na obuv značky Löwa, Salomon nebo Hanwag. Z důvodů pevnosti, ale také lehkosti obuvi. Zmíněné typy obuvi také disponují vyšší odolností a opotřebitelností.

Druhou nejčastější investicí jsou bojové kalhoty, kterými není voják standardně vybaven. Autor navrhuje začlenění bojových kalhot do standardního vybavení vojáka. Výběr bojových kalhot by probíhal podle výše uvedených opatření.

Opatření týkající se batohů autor navrhuje z důvodů nefunkčnosti dosavadního typu ve výstroji vojáků. Tyto batohy jsou nevyhovující z hlediska objemu, nosného systému a poruchovosti. Na trhu se objevují vojenské batohy, které jsou více kompatibilní s jinými součástkami a lépe plní funkci, pro kterou jsou určeny. Autor by pro výběr batohů k přestrojování využil metod zmíněných v předchozích opatřeních.

V rámci šetření autor bakalářské práce zaznamenal absenci zimních doplňků v základní výbavě vojáka. Jako opatření by navrhoval dovybavení vojáků následujícími součástkami: zimní bunda a zimní čepice. Dále by pro tyto součástky i pro součástky ze zimního vybavení navrhoval modernizaci. Výběr těchto součástek by probíhal podle předchozích autorových opatření, která by tak zaručila funkčnost vojáků vybraných součástek v přímé praxi.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BENEŠ, M., *Legie do škol. Výuková příručka na téma Čs. legie*. Praha: Československá obec legionářská, 2017. 12 s.
2. CHARFREITAG, J. a kolektiv autorů, *Čs. legie 1914-1920: historie, v boji, každodennost*. Brno: Extra Publishing, 2020. Živá historie (Extra Publishing). 84 s. ISBN 978-80-7525-333-0
3. CHARFREITAG, J., ŠPITÁLNÍK, Z., *Československé legie 1914-1920: stejnokroje a výstroj*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – Vojenský historický ústav Praha, 2014. 96 s. ISBN 978-80-7278-642-8.
4. DUBÁNEK, M., *Československá armáda ve fotografiích: (1945-1960)*. Praha: Mladá fronta, 2019. 280 s. ISBN 978-80-204-5532-1.
5. FIDLER, J., *Dějiny československých legií v datech*. Praha: Euromedia Group, 2019. Universum (Euromedia Group). 376 s. ISBN 978-80-7617-971-4.
6. JIRÁSEK, David. *Historie českých speciálních sil*. Praha: Mladá fronta, 2018. 96 s. ISBN 978-80-204-5079-1.
7. MAREK, J., TUREK J., *4. brigáda rychlého nasazení 1994-2014*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – Vojenský historický ústav Praha, 2014. 102 s. ISBN 978-80-7278-629-9.
8. MAREK, J., TUREK J., JANOUŠEK P., *4. brigáda rychlého nasazení*. Praha: Vojenský historický ústav Praha, 2019. 304 s. ISBN 978-80-7278-773-9.
9. MARŠÁLEK, Z., *"Česká" nebo "československá" armáda? národnostní složení československých vojenských jednotek v zahraničí v letech 1939-1945*. Praha: Academia, 2017. 1938-1953. 528 s. ISBN 978-80-200-2608-8.
10. Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace, *Armáda České republiky: symbol demokracie a státní suverenity: 1993-2012*. Praha: (OKP MO), 2012. 205 s. ISBN 978-80-7278-600-8.
11. MEDCALF, J., *NATO: A Beginner`s Guide*. Oxford: Oneworld, Simon and Schuster, 2005. 262 s. ISBN 978-1-78074- 169-7.
12. VAŇOUREK, M., *Tam, kde jiní nestačí: 4. brigáda rychlého nasazení "Obrany národa"*. V Brně: CPress, 2020. 295 s. ISBN 978-80-264-3188-6.

13. VOGELTANZ, J., *Československé legie 1914-1918: Československá armáda 1918-1939: uniformy – symbolika – výstroj – výzbroj*. Ilustroval Milan POLÁK. Litomyšl: Paseka, 1998. 29 s. ISBN 80-7185-191-4.
14. VOGELTANZ, J., HUS M., POLÁK M., *Československá armáda v zahraničí 1939-1945: uniformy, symbolika, výstroj, výzbroj*. Praha: Paseka, 2001. 120 s. ISBN 80-7185-392-5.
15. VÚA PRAHA. *Československé legie v Rusku 1914-1920 díl I*. Praha: Naše vojsko, VHÚ Praha, 2013. 348 s. ISBN 978-80-206-1413-1

Elektronické zdroje

1. Aktivné zálohy sú naďalej pasívne. *Domáce – Správy – Pravda – Pravda* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/615224-aktivne-zalohy-su-nadalej-pasivne-na-dobrovolnu-vojnu-sa-ludia-nehrnu/>.
2. Armáda dostane z rozpočtu viac – *Webnoviny.sk.Webnoviny.sk – správy a aktuality* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.webnoviny.sk/armada-dostane-z-rozpoctu-viac-slovensko-smeruje-k-dvom-percentam-hdp-vynalozenym-na-obranu/>
3. Armáda České republiky CZ DEFENSE. *czech army and defense magazine. CZDEFENSE – czech army and defense magazine* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/acr>.
4. Armed forces personnel, total – Slovak republic | Data. *World bank Open Data | Data* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.TOTL.P1?locations=SK>.
5. Czech Republic (Czechia) Population (2022) – *Worldometer. Worldometer – realtime world statistics* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/world-population/czech-republic-population/>.
6. *KVH GARDEKORPS PRAHA. ČSR 1918-1930* [online]. [cit. 19. 12. 2021]. Dostupné z: <http://www.gardekorps.com/obdobi/csr-1918-1939-detail-52>.
7. *KVH CHOTĚBUZ. Muzeum Československého lehkého opevnění Chotěbuz* [online]. [cit. 19. 12. 2021]. Dostupné z <http://www.kvhchotebuz.cz/dobove-jednotky/armada-ceskoslovenske-republiky1/v-stroj/>.
8. KVH ČSLA. *KVH ČSLA* [online]. [cit. 20. 12. 2021]. Dostupné z: http://kvh.csla.cz/kvh_vystroj.htm.

9. More money for the area of defence | CZDEFENCE – czech army and defence magazine. *CZDEFENCE – czech army and defence magazine* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.czdefence.com/article/more-money-for-the-area-of-defence>.
10. Polní výstroj 2000 Armády České republiky. *Ministerstvo obrany a Armáda České republiky* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: https://www.army.cz/images/id_10001_11000/10982/Polni_2000.pdf.
11. Slovakia Population (2022) – *Worldometer*. *Worldometer – real time world statistics* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/world-population/slovakia-population/>.
12. Uniformy, výzbroj, výstroj – Ruské legie. *Československé legie* [online]. [cit. 29. 12. 2021]. Dostupné z: <http://www.karelvasatko.cz/historie-ceskoslovenskych-legii/vyzbroj-a-vystroj/ruske-legie>.
13. Uniformy, výzbroj, výstroj-Italské legie. *Československé legie* [online]. [cit. 29. 12. 2022]. Dostupné z: <http://www.karelvasatko.cz/historie-ceskoslovenskych-legii/vyzbroj-a-vystroj/italske-legie>
14. Vojenské rozhledy – Možné perspektivy rozvoje bojových jednotek lehkého typu. *Vojenské rozhledy – Aktuality* [online]. [cit. 4. 2. 2022]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/vystavba-ozbrojenych-sil/mozne-perspektivy-rozvoje-bojovych-jednotek-lehkeho-typu>.
15. Výstroj – francouzské legie. *Československé legie* [online]. [cit. 29. 12. 2021]. Dostupné z: <http://www.karelvasatko.cz/vystroj-francouzske-legie>.
16. Výstroj Českých vojáků, katalog a užitečné informace. *Ministerstvo obrany a Armáda České republiky* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: https://www.army.cz/images/id_10001_11000/10982/Polni_2000.pdf.
17. Výstroj Českých vojáků, katalog a užitečné informace. *Ministerstvo obrany a Armáda České republiky* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: https://www.army.cz/images/id_10001_11000/10982/vystroj.pdf.
18. Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992–2021 | Ministerstvo obrany. *Ministerstvo obrany* [online]. [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecnych-poctu-osob-v-resortu-mo-cr-v-letech-1992---2017-129653/>.

Legislativní dokumenty

1. 387/2010 Sb. Vyhláška o vojenských znacích a stejnokrojích. *Zákony pro lidi – Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. [cit. 1. 2. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-387#p3>.
2. Organizační nařízení velitele 4. BRN. Žatec, 2021.

Ostatní zdroje

1. Interní materiály 44. lehký motorizovaný prapor
2. Rozhovor s profesionálním vojákem armády Slovenské republiky

Seznam zkratek

AČR	Armáda České republiky
RPG	Reaktivní protitankový granát
PPS	Puška pro přesnou střelbu
ECWCS	Extended cold weather clothing systém – systém oblečení pro chladné prostředí
MNS	Modulární nosný systém
NPP	Nosič pancéřových plátů
VOBU	Vesta ochranná balistická univerzální
NPNTV	Nízko profilový nosič taktické výstroje
LOV	Lehké obrněné vozidlo
UBACS	Under body armor combat shirt – bojová košile
PNV	Prostředek nočního vidění
ZD DOT	Zaměřovač denní

Seznam tabulek a grafů

Tabulky:

Tabulka č. 1: Srovnání armáda ČR a SVK

Tabulka č. 2: Otázka č. 1

Tabulka č. 3: Otázka č. 2

Tabulka č. 4: Otázka č. 3

Tabulka č. 5: Otázka č. 4

Tabulka č. 6: Otázka č. 5

Tabulka č. 7: Otázka č. 6

Tabulka č. 8: Otázka č. 7

Tabulka č. 9: Otázka č. 8

Tabulka č. 10: Otázka č. 9

Tabulka č. 11: Otázka č. 10

Tabulka č. 12: Otázka č. 11

Tabulka č. 13: Otázka č. 12

Tabulka č. 14: Otázka č. 13

Tabulka č. 15: Otázka č. 14

Tabulka č. 16: Otázka č. 15

Tabulka č. 17: Otázka č. 16

Tabulka č. 18: Otázka č. 17

Tabulka č. 19: Otázka č. 18

Tabulka č. 20: Otázka č. 19

Tabulka č. 21: Otázka č. 20

Tabulka č. 22: Otázka č. 21

Tabulka č. 23: Otázka č. 22

Tabulka č. 24: Otázka č. 23

Grafy:

Graf č. 1: Otázka č. 1

Graf č. 2: Otázka č. 2

Graf č. 3: Otázka č. 3
Graf č. 4: Otázka č. 4
Graf č. 5: Otázka č. 5
Graf č. 6: Otázka č. 6
Graf č. 7: Otázka č. 7
Graf č. 8: Otázka č. 8
Graf č. 9: Otázka č. 9
Graf č. 10: Otázka č. 10
Graf č. 11: Otázka č. 11
Graf č. 12: Otázka č. 12
Graf č. 13: Otázka č. 13
Graf č. 14: Otázka č. 14
Graf č. 15: Otázka č. 15
Graf č. 16: Otázka č. 16
Graf č. 17: Otázka č. 17
Graf č. 18: Otázka č. 18
Graf č. 19: Otázka č. 19
Graf č. 20: Otázka č. 20
Graf č. 21: Otázka č. 21
Graf č. 22: Otázka č. 22
Graf č. 23: Otázka č. 23

Obrázky:

Obr. č. 1: Legionář – Česká družina

Obr. 2: 1. čs. střelecký pluk

Obr. 3: Legionář – Rota „Nazdar“

Obr. 4: 21. čs. střelecký pluk

Obr. 5: Legionář – 33. čs. pluk

Obr. 6: Legionář 33. čs. pluk

Obr. 8: Střelec z kulometu

Obr. 9: Granátník, pomocník

Obr. 10: Velitel družstva – Střelec motostřeleckého družstva

Obr. 11: Kulometčík motostřeleckého družstva

Obr. 12: Pancéřovník motostřeleckého družstva

Obr. 13: Pomocník pancéřovníka motostřeleckého družstva

Obr. 14: Maskovací vzory

Přílohy

Příloha I: Dotazník pro příslušníky bojových rot

Příloha II: Polostrukturovaný rozhovor

Příloha I

Jmenuji se Martin Novotný a oslovuji vás s prosbou o vyplnění mého dotazníku. Dotazník slouží pro zjištění spokojenosti vojáků z povolání ve službě u bojové jednotky s výstrojí a vybavením. Váš názor je důležitý.

Děkuji za vyplnění.

- 1) Jak dlouho sloužíte u bojové jednotky?**
 - a) 0–3 roky
 - b) 3–5 let
 - c) 5–7 let
 - d) 7–10 let
 - e) 10 let a více

- 2) Jaká je vaše hodnost?**
 - a) svobodník
 - b) desátník
 - c) četař
 - d) rotný
 - e) rotmistr

- 3) Na jaké pozici/ funkci jste zařazen?**
 - a) střelec
 - b) starší střelec
 - c) operátor/ střelec operátor
 - d) velitel družstva

- 4) Byl jste v zahraniční operaci?**
 - a) ano
 - b) ne

- 5) Výstroj/ vybavení pro službu a výcvik je pro vás dostatečné?**
 - a) ano
 - b) ne

- 6) S výstrojí/ výbavou pro běžnou službu (oděv, obuv, ...) jste?**
 - a) spokojen
 - b) spíše spokojen
 - c) spíše nespokojen
 - d) nespokojen

- 7) S výstrojí/ výbavou pro výcvik (helma, vesta, batoh, ...) jste?**
 - a) spokojen
 - b) spíše spokojen
 - c) spíše nespokojen
 - d) nespokojen

- 8) Je výstroj/ vybavení moderní?**
a) ano
b) ne
- 9) Je výstroj/ vybavení dostatečné/ optimální?**
a) ano
b) ne
- 10) Je výstroj/ vybavení funkční/ mobilní?**
a) ano
b) ne
- 11) Jsou jednotlivé součástky výstroje/ vybavení kompatibilní s jinými (vesta + batoh)?**
a) ano
b) ne
- 12) Pořizoval jste si někdy součástky výstroje/ vybavení za vlastní finance?**
a) ano
b) ne
- 13) Do výstroje/ vybavení jste investoval?**
a) 0 Kč – 25000 Kč
b) 25000 Kč – 50000 Kč
c) 50000 Kč – 75000 Kč
d) 75000 Kč – 100000 Kč
e) 100000 Kč a více
- 14) Nejvyšší jednorázová investice do jednou součástky byla v rozmezí**
a) 0 Kč – 2500 Kč
b) 2500 Kč – 5000 Kč
c) 5000 Kč – 7500 Kč
d) 7500 Kč – 10000 Kč
e) 10000 Kč a více
- 15) Vaše nejčastější investice do výstroje/ vybavení jsou? (vypište 3 součástky)**
- 16) Nejvíce jsem spokojen s výstrojí/ vybavením: (vypište 3 věci)**
- 17) Nejméně jsem spokojen s výstrojí/ vybavením: (vypište 3 věci)**

18) S obuví pro službu/ výcvik jste

- a) spokojen
- b) spíše spokojen
- c) spíše nespokojen
- d) nespokojen

19) S oděvem (blůza, kalhoty, ...) pro službu/ výcvik jste

- a) spokojen
- b) spíše spokojen
- c) spíše nespokojen
- d) nespokojen

20) S oblečením a funkčním oblečením pro službu/ výcvik jste

- a) spokojen
- b) spíše spokojen
- c) spíše nespokojen
- d) nespokojen

21) S taktickými součástky (taktický nosič výstroje, taktický opasek, balistická helma, chrániče kolen, ...) jste

- a) spokojen
- b) spíše spokojen
- c) spíše nespokojen
- d) nespokojen

22) S batohy pro výcvik jste

- a) spokojen
- b) spíše spokojen
- c) spíše nespokojen
- d) nespokojen

23) Se zimními doplňky jste

- a) spokojen
- b) spíše spokojen
- c) spíše nespokojen
- d) nespokojen

24) Byli jste v minulosti dotazováni na Vaši spokojenost s armádním vybavením a výstrojí?

- a) ano (kým?)
- b) ne

Příloha II

Polostrukturovaný rozhovor s odborníkem

- 1) Jaká je situace ve Slovenské armádě z pohledu potřeby dokupovat si vlastní výstroj?**
- 2) Okomentoval byste prosím, jak Vy osobně jste spokojen se základním vybavením (obuv, oděv, ...)?**
- 3) Okomentoval byste prosím, jak Vy osobně jste spokojen se speciálním vybavením (nosič plátů, helma, ...)?**
- 4) Jakým způsobem je prováděno v armádě Slovenské republiky přímé šetření mezi vojáky ohledně spokojenosti a funkčnosti základního i speciálního vybavení?**